

»Novi list« izhaja vsak četrtek zjutraj. — Uredništvo in uprava sta v Gorici via Mameli 5; telefon št. 308. — Pouredništvo in podružnica uprave Trstu via Valdirivo 19/III; telefon št. 39-08. — Uradne ure vsak delavnik od 9. do 12. ure.

Novi list

Naročnina za celo leto 15 L., za pol leta 8 L. Za inozemstvo 30 L. — Oglasi trgovski po 1 liro; osmrtnice, poroke, poslana, oglasi denarnih zavodov itd. po 1.50 L. za 1 mm v stolpcu. — Mali oglasi po 50 stot. za besedo, najmanj 5 lir.

ŠTEV. 44.

V GORICI, ČETRTEK 30. OKTOBRA 1930.

LETO II.

Tedenski koledarček.

31. oktobra, petek: Volbenik škof; Krištof; Lucila. — 1. novembra, sobota: Praznik vseh svetnikov. — 2., nedelja: 19. pobinkoštna. Zahvalna. Just, vojak, muč. — 3., ponedeljek: Spomin vernih duš; Viktorin. — 4., torek: Karel Boromej, škof; Vital. — 5., sreda: Caharija in Elizabeta. — 6., četrtek: Lenart (Lenko), opat.

V četrtek dne 6. nov. ob 11.28 je ščip; mrzlo, veter.

Novice.

Praznovanje 28. oktobra.

V torek je preteklo osem let, odkar vlada fašizem. Vladni načelnik je na ta dan novo ustanovljeni Legiji vojnih pohablencev v Rimu slovesno izročil prapor. Nato si je vladni načelnik ogledal dela za ureditev rimskega mesta in nove izkopine na cesarskem forumu, ki so za kulturno zgodovino zelo važne. Po vseh glavnih mestih dežel so se zjutraj vršili obhodi fašistovskih združenj in govori, popoldne pa so se otvorila javna dela, zgrajena v osmem letu fašizma. Vseh v tem letu izvršenih del je 2333 in so stala 1 milijardo 700 tisoč lir. V Trstu je zbranim množicam govoril državni podtajnik Alfieri, ki je v stvarnem govoru očrtal delo fašistovske vlade v zadnjem letu. V Gorici se je zjutraj vršil spreved fašistovskih sil; na trgu Cesare Battisti jih je nagovoril politični tajnik konzul Avenanti. Na Reki se je proslava vršila na trgu Cesare Battisti, kjer je poveljnik milicije prof. Gerini imel ognjevit govor.

Praznik zmage.

V torek 4. novembra je praznik zmage. Ta dan počiva vse delo. Po glavnih mestih dežel se bodo vršile slovesne zadušnice za padle vojake. Nato bodo politični tajniki zaprisegli čete mladih fašistov od 18. do 21. leta.

Nova javna dela.

Na obletnico pohoda na Rim v torek popoldne so ob navzočnosti oblasti bila na Goriškem otvorjena sledeča javna dela: stanovanjska hiša na Catterinijevem trgu, Liktorsko igrišče, cerkev v Selu, protijetični dispensarij v Komnu, most čez reko Judrio pri Versi, v Breginju ureditev potoka Bele, v Kanalu kanalizacija ceste Morsko, v Kobaridu cesta Kobariid-Tolmin, v Grgarju cesta na Banjšice, v Grahovem zavarovanje železniškega tira, v Idriji most čez Idrijo, v Marianu ureditev Verse, v Mirnu utrditev bregov pri Vipavi, v Črnem vrhu šola v Zalogu in povečanje šole v Godoviču, v Bovecu cesta v Trento, v Rihemberku električna razsvetljava, v Sv. Luciji most, v Temnici vodnjak, v Tolminu most čez Sočo in cerkev sv. Urha.

Zima.

Zadnjo soboto je zavihrala preko dežele zima. Ves dan je padal mrzel dež, pomešan z neugnanko burjo, ki je divjala po vsej Jul. Krajini. Po tolminskih hribih, trnovskem pogorju in naških vrhovih je padal sneg. Na Predelu ga je nanese do 25 cm, v Postojni do 35 cm. Pod Čavnom je pogledal sneg skoro do Štomaza. Tudi po Jugoslaviji, Švici, Franciji, Avstriji in drugod je močno snežilo in razsajala burja, ki je povzročila ponekod tudi mnoge škode. Zgodnji sneg obeta ostro zimo.

Te Deum v Gorici.

V soboto na dan poroke v Assisiju je prevzvišeni nadškof goriški zapel v stolnici slovesni »Te Deum«, katerega so se udeležili zastopniki vojaških in civilnih oblastev s prefektom Dompierijem na čelu.

Stolica za italijanščino.

Na visoki šoli v Beogradu so te dni otvorili stolico za italijanski jezik, to se pravi, da se bodo vršila predavanja o italijanščini in njeni kulturi. »To je potrebno,« tako je poudaril vseučilišni dekan ob otvoritvi, »ker ima italijanščina eno najbogatejših književnosti na svetu, radi mogočnega vpliva, ki ga je imela zlasti na srbohrvatsko slovstvo in iz praktičnih razlogov sosedstva.« Sedaj imajo univerze v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu stolico za italijanščino.

Nesreča v Alsdorfu.

Zadnjič smo pisali o veliki rudniški nesreči v Alsdorfu na Nemškem. Žrttev je več kot so spočetka mislili. Dandaj so privlekli iz rovov 258 trupel. Pa še jih je menda zasutih okoli 50. Za vzroke nesreče se še ne ve. Pogreb mrtvih rudarjev je bil v soboto ob splošnem žalovanju vse Nemčije. Časopisje je priobčilo uvodnike, naj bi spričo te največje nesreče zadnjih let prenehalo surovo politično sovraštvo, ki je jelo pravkar razdvajati nemško ljudstvo.

Iz nesreče v nesrečo.

Rudarske žrtve v Alsdorfu so komaj pokopali, kar je prinesel brzovavest o podobni nesreči, ki se je pripetila v rudniku Maybachu v Saarski kotlini. Tu se je razletela podzemna lokomotiva. Eksplozija je povzročila užig podzemskih plinov, ki so se razpočili. Na dan so spravili 102 rudarja mrtva in 38 težko ranjenih. Baje je pa še kakih 50 delavcev zasutih v rovih. Nemčija je te dneve strahovito udarjena. Bog ji prizanesi z nadaljnimi nesrečami!

Preprečen zločin.

V Parizu so te dni aretirali dva italijanska komunista oborožena z bombami in pištolami. Izjavila sta, da sta

se vtihotapila čez mejo z namenom, da poženeta v zrak sedež fašija v Parizu. Eden izmed obeh je 23 letni Karol Zitter po imenu in je doma iz Gorice. Policija nadaljuje preiskavo.

Velik požar.

Hribovsko vas Cerese na Tridentinskem je neko noč prejšnjega tedna požar popolnoma vpepelil. Zgorelo je trideset kmečkih hiš, samo tri so ostale. Škoda znaša 18 milijonov lir. Pri gašenju so našli smrt en kmet in dva gasilca.

Nova železnica.

»Il Piccolo« od 24. t. m. poroča, da bo Jugoslavija začela v kratkem graditi novo železnico, ki bo vezala Beograd z morjem. Tekla bo iz Beograda proti jugu mimo Lazarevaca, Kragujevca in Mitrovice ter od tu preko Kosovega polja krenila proti zapadu in dosegla morje pri Kotoru. Železnica bo dolga 450 kilometrov. Njena gradba je preračunjena na 4 do 5 let.

Za zboljšanje cest.

Tržaški deželni odbor se mnogo trudi za zboljšanje pokrajinskih cest. Cesto proti Redipulji je že popravil. Sedaj je sklenil lotiti se zboljšanja tako imenovane Vipavske ceste, ki preko Opčin, Repentabra, Dutovelj in Koprive veže Trst z Vipavsko dolino. Najprvo se bo uredil del, ki gre od Opčin mimo Repentabra do blizu Vrhovelj in je okrog 7 kilometrov dolg. Potrebne stroške v znesku poldruga milijona lir bo kril deželni odbor. Odstranili se bodo razni nevarni ovinki in vsa modernizirana cesta razširila na 7 metrov. Dela bodo trajala približno eno leto in bodo zaposlovala okrog 200 delavcev dnevno. Poprave se prično že v novembru.

Rihard Zampieri.

Prejšnji teden je umrl v Trstu starosta časnikarjev v Julijski Krajini Rihard Zampieri. Po poklicu je bil slikar. Politične borbe tržaških Italijanov proti zatirajoči Avstriji so Zampierija vrgle v politiko. Sprejel je uredništvo lista »L'Indipendente«. Avstrija ga je zaradi domoljubja in italijanstva vrgla v ječo. Bil je tudi v tesnih stikih z Oberdanom. Med vojno je bil interniran. Po vojni je pa postal predsednik časnikarskega krožka za Julijsko Krajino. Možu, ki je vse žrtvoval za svoj narod, se vsi klanjajo.

Pirandello v Gorici.

Znani italijanski pisatelj Pirandello je bival te dni v Gorici. Gledališka družba Marta Abba je v tukajšnjem gledališču priredila par predstav. Med drugimi so vprizorili dve Pirandellovi deli »Come tu vuoi« in »Lazzaro«; predstavi je vodil mojster sam. Uspeh je bil velik. Nocoj je zadnja predstava.

Tiskarska obrt v Italiji.

Trenutno obratuje v naši državi 7999 tiskaren z 59 tisoč nastavljenici.

Korajžni fantje.

Te dni so tudi po Gorici prodajali razglednice in nabirali podporo trije visokošolci iz Nemčije. Dva sta Nemca, eden je Oger. Nabavili so si gumijast, zložljiv čoln »Oče Ren (Vater Rein)« ter v njem preveslali dolgo pot iz nemškega Kölna dol po Renu, Dornavi, Črnem morju na Grško, po Adriji v Albanijo in Jugoslavijo in hočejo preko Italije nazaj v Köln. Preživljajo se s prodajo razglednic.

Učiteljska vest.

Gdč. Štefka Rutarjeva, doma iz Tolmina, zadnje čase učiteljica v Lomu, je premeščena v milansko pokrajino.

Vsak šesti Francoz

ima dvokolo, tako je dognalo štetje ob koncu l. 1929. V vsej državi je bilo v rabi nad 6 milijonov in 700 tisoč dvo-koles.

Bog zna, ali je res.

Iz brazilske prestolnice Rio de Janeiro sporočajo, da je ondi umrla najstarejša žena na svetu. Klicala se je Roza de Costa in je imela 150 let. Ženica je zapustila 18 sinov, ki imajo vsi več kot po sto let. Vnukov in pravnukov pa ima rajnica okoli 350.

Zima v Trstu.

V soboto je bil v Trstu pravi zimski dan. Ne dežnik ne plašč ne suk-nja niso pomagali pešcem v borbi proti burji in dežju. Zvečer je padla toplota od 12 kar na 6 stopinj. Lansko zimo je toplomer malokdaj kazal tako nizko.

Rop mladenke.

V neki vasi blizu Neapolja se je vračala kmetica Carella z dvema hčer-kama s polja. Nenadoma jim zastavijo pot 4 mladeniči s samokresi v rokah. Medtem ko sta dva žugala materi in eni hčerki, sta ostala dva planila na drugo in jo odnesla v avtomobil, ki je čakal v bližini. Vsi štirje so se nato z veliko brzino odpeljali. Ker se je orožništvu posrečilo izslediti krmarja avtomobila, upajo, da bo mogoče rešiti tudi mladenko iz rok drznih nasil-nežev.

Kardinalov nečak.

Policiji v Genovi je padel v roke premeten slepar. To se je zgodilo takole: V nekem lepem genoveškem hotelu je najel sobo eleganten gospod Winspir Gheih po imenu. Par dni je bil v Genovi, odkoder je obiskal tudi neko bogato župnijo v bližini. Domačemu župniku je dejal, da je nečak milanskega kardinala Schusterja in da bi rad cerkvi poklonil bogat dar v vrednosti 25.000 lir. Župnik je skoraj na kolena padel pred odličnim gostom in bogatim darom. Dejaj je pa, da le mora obvestiti škofijsko pisarno o vsej stvari. Kardinalov nečak je pa potolažil duhovnika, da bo itak sam šel obiskat naslednji dan genoveškega kardinala Minoretija. Tu so gospodu rekli, da se mora en dan prej javiti. Nečak je pa robantil, da se vendar ne spodobi čakati. Vendar se je vpisal za obisk za naslednji dan. Prišel pa ni, ker ga je medtem že policija ujela in

spoznala v njem zvitega sleparja, ki je hodil kot kardinalov nečak okoli duhovnih gospodov in jih na debelo sleparil.

Nova iznajdba.

Nemci so prejšnji teden zopet nekaj pomembnega iznašli. Ko je par avtomobilov privozilo iz Češke na Saško (obmejna nemška pokrajina), so se vsa vozila na mah ustavila. Šoferji so iskali in iskali, a so našli vse motorje v redu. Nevidna sila jih ni pustila v pogon. Tedaj je prikolesaril nemški orožnik, ki se je pri šoferjih opravičil in povedal, da gre za novo iznajdbo. To so posebni magnetični žarki, ki kar na daljavo ustavijo bodisi v zraku ali na zemlji vsako vozilo, ki uporablja elektromagnetske motorje. Ko je orožnik končal s pojasnilom, so že motorji spet zabrnili.

Umor nedolžnih otrok.

Znana resnica je, da se francoski narod ne množi tako krepko in zdravo kot n. pr. italijanski ali nemški. Navadno je prebitek rojstev nad umrlimi zelo majhen, kako leto jih celo več umre, kot se jih rodi. Vzrok temu žalostnemu pojavu leži v mržnji, ki jo imajo premnogi francoski starši do otrok. Zato ni nikjer kakor na Francoskem razširjen splav nosečih. Po poročilih listov se na leto umetno uniči nad pol milijona spočetih življenj. To protinaravno in protipostavno zločinstvo plača letno tudi 25 tisoč mladih mater z življenjem, desetstisoči drugih pa s trajno bolehnostjo.

Oče povozil lastnega sinčka.

V bližini Beljaka na Koroškem se je pripeljal posestnik Mihael Stichauer domov. Ko se je bližal hiši, mu je prišel nasproti 6 letni sinček, da ga pozdravi. Nesreča pa je hotela, da je voz zadel otroka in ga prevrgel pod kolesa. Preden je prestrašeni oče ustavil avtomobil, je kolesje razbilo otroku glavo, da je obležal na mestu mrtev.

Podganja nadloga.

V Budimpešti so mestni očetje zračunali, da dela škodo po stanovanjih skoro 1 milijon podgan. Škoda znaša na milijone. Zato so sklenili, da bodo zatirali podganjo nadlogo. Začeli bodo že to pomlad.

Vožnja zastoj.

25 letni Mihael Ristič iz Beograda je bil brezposeln in je hotel iti v Francijo, da bi ga sprejeli med vojake v tujsko legijo. Ker ni imel denarja za vožnjo, se je v Beogradu splazil med osi vagona in se v tej neprijetni legi pripeljal do Pariza. Tam ga pa ni so hoteli sprejeti v legijo. Zda je bilo treba iti nazaj domov. Fant pa denarja ni imel. Zopet se je splazil pod vagon, a to pot pod napačnega in se je namesto doma znašel v Rimu. Tu so ga našli.

Prva češka vojna ladja.

Prošli teden je bila spuščena v Dornavo prva češkoslovaška vojna ladja. Nosi ponosno ime: »Predsednik Masaryk.«

Pomorsko vojno letalstvo.

Minister vojne mornarice Zruženih držav ameriških je predložil državni

zbornici zahtevo, da se v proračunu za leto 1931.—1932. določi za pomorsko vojno letalstvo 32 milijonov dolarjev (skoro 640 milijonov lir). Za prijatelje miru novo razočaranje.

Ogri upajo.

Ogrski ministrski predsednik grof Bethlen je imel na zborovanju vladne stranke govor, v katerem je poudaril težki gospodarski položaj Madjarske. Med ostalim je pa zatrdil, da Madjari niso brez prijateljev in da je sprememba mirovnih pogojev bliže nego mnogi mislijo.

Mirovni dan.

Naučni minister jugoslovanski je izdal odlok, po katerem naj se po vseh ljudskih, srednjih, visokih in strokovnih šolah praznuje 11. november kot mirovni dan. S tem naj se pospeši gibanje za mir.

Rotšilda so okradli.

Rotšildi so znani kot največji evropski bogataši. Član te slovite družine se je vozil te dni z brzovlakom iz Pariza v Grenobel. Ko je v svojem oddelku nekoliko zadremal, mu je zmanjkala listnica s par sto tisoč franki, kar je zanj toliko, kolikor zate 1 lira.

Prvi nebotičnik.

Zadnji torek so v Ljubljani položili temeljni kamen za prvi nebotičnik med Slovenci. Bo to palača pokojniškega zavoda.

Novo vrste odlikovanje.

Na Ogrskem so ustanovili nov »Korovinov red«. Podeljujejo ga le umetnikom in znanstvenikom. Ima 3 stopnje. V prvi je le 12 odlikovancev, v drugi 60, v tretji je pa 12 odlikovancev iz tujine. V tej vrsti sta tudi italijanski naučni minister Giuliano in prejšnji minister Fedele.

Sovjetski obisk.

V ladjedelnicah v Trziču se je te dni mudil sovjetski admiral Sivkov, ki je obiskal vse ladjedelske naprave. Sovjetsko odposlanstvo se je mudilo tudi v Florenci ter se je povsod pohvalno izražalo.

Mrtvi vstajajo.

To se godi v Oblokah v Baški dolini. Že za dvema vojnama pogrešancema so peli črno mašo, a sta se oba vrnila. Zadnji je 48 letni Urban Maver. Vrnil se je pretekli teden iz Rusije, kamor je prišel kmalu po izbruhu svetovne vojne kot ujetnik. Potem ko je bil proglašen za mrtvega, je sodnija izročila gospodarstvo v sinove roke. Maver je bival v Kijevski guberniji kot kovač in mizar. Imel je tudi nekaj zemljišča. Pri splošni razlastitvi posestev je zgubil zemljo. Ker se ni maral vpisati v boljševisko stranko, so ga kot inozemca na vladne stroške spravili domov.

Žrtve viharja.

Svoječasno smo poročali, da so v drugi polovici septembra divjali na severni francoski obali silni viharji. Sedaj poročajo uradno, da so razbesnele naravne sile požrle 203 ribiče. Tako grozne ribiške nesreče skoro še ne pozna zgodovina.

Kako je s politiko.

VAŽEN GOVOR NAČELNIKA VLADE.

V ponedeljek zjutraj so se zbrali v Rimu fašistovski tajniki vseh 92 pokrajin, vsi ministri, člani Velikega fašistovskega sveta in osrednje vodstvo stranke, da praznujejo obletnico fašistovskega pohoda na Rim. Pri tej priliki je imel načelnik vlade Mussolini govor, ki ga v naslednjem priobčujemo:

Tovariši! Preteklo je osem let, — je začel — ko se je ravno v teh dneh okotobra potek italijanske zgodovine izredno pospešil. Po zborovanju, ki sem ga imel tedaj v Neapolju, je padla usoda vlade in z njo usoda italijanskega naroda v naše roke. Dne 28. okt. sem izdal povelje za pohod in v tistem trenutku je začela velika doba v zgodovini italijanskega ljudstva. Če se spominjamo tistih dni, zatrepeče naša duša od ginjenosti in ponosa. Zahvaljujemo se usodi, da nam je dovolila doživeti dva pomembna dogodka: vojno in fašistovsko revolucijo. Zdi se nam, da vidimo pred očmi napadalne oddelke in njih zastave, da slišimo pesmi in hrupno vrvenje tistih dni. Fašizem je začel svoje delo s koalicijsko vlado.

Vsa oblast fašizmu.

Kmalu za tem sem osnoval dve napravi, ki sta pomenili končni prelom med starim svetom liberalne demokracije in novim svetom fašizma: milico, s katero je fašistovska revolucija organizirala svojo obrambo, in Veliki fašistovski svet, čigar naloge so bile odločilnega pomena. Toda čemu bi se danes pečali s preteklostjo? Gorje, če začnejo ljudje čutiti domotožje po tem, kar je bilo in se ne more več povrniti. Mi gledamo z bleščočimi očmi v prihodnost. To kar si moramo še priboriti, nas mnogo bolj zanima nego to, kar smo že izvojevali. Življenje in slava narodov obstoji v tem, da je njih duh obrnjen v bodočnost. Nazadnjaki, lenubi in malodušneži nas seveda ne razumejo in mi jih moramo neusmiljeno izgnati iz naših vrst in celo iz naše bližine. Kdor ni pripravljen umreti za svoje prepričanje, ni vreden, da svoje prepričanje javno priznava.

Osem let pomembnih dogodkov, osem let dela nas je privedlo do tega, da smo postali politično in moralno čedalje bolj nepopustljivi, da smo prevzeli čedalje jasnejšo in odločnejšo odgovornost. Nikoli ni imelo moje načelo iz leta 1925. večje veljave ko danes: »Vsa oblast pritiče fašizmu in izključno fašizmu!« Fašistovska revolucija, ki je leta 1922. svojim sovražnikom prizanesla, jih pritiska danes in jih bo pritisnila jutri z mirno dušo ob zid. Danes je torej močnejša, nego je bila takrat. Sovražniki, ki menijo, da revolucije ni, dokler ne začnejo delovati usmrtilivne čete, naj vzamejo moje besede na znanje. Revolucija, ki je bila enotna že izza rimskega kongresa 1921., je bila, je in bo vedno

ostala enotna. V tem tiči njena čudovita moč. Desničarske in levičarske struje so fašistovskemu režimu tuje besede. Prišli smo h koncu 8. leta revolucije in stojimo na pragu devetega. Umirajoče leto je bilo trdo, a vendar razsvetljeno od velike luči majskih zborovanj v Toskani in Milanu.

Razkrinkana Evropa.

Ali se spominjate mojih tedanjih govorov? Ž njimi sem hotel razkrinkati Evropo, ki v Ženevi hinavsko jeclja o miru, a pripravlja istočasno povsod vojno. Moje govore so smatrali za vojno napoved, dočim vidijo moške, skupine in stranke, na katere sem namignil v Florenci, proti fašizmu vojno že 8 let. Ali ni sovražno dejanje, da se ubijajo fašisti? Ali ni vojno dejanje, da se fašizem obrekuje in da se mu jemlje dobro ime? Kakšne nesramne laži niso že raztrosili v svet proti fašistovskemu režimu! Ali ni to, kar se je zgodilo po tržaških usmrtilivah, dokaz, da je vojna proti fašizmu v polnem razvoju? Ta vojna je za sedaj sicer še moralna, a pomeni pripravo k pravi vojaški vojni. Obrekovanja in izmišljotine so bojno orožje. V kratkem bodo trdili tudi o nas, da smo odrezovali roke otrokom, kakor so pisali leta 1914. o Nemcih, a zdi se mi, da se je za temi pohabljenimi otroci izgubil vsak sled. Vse to delajo zato, da povečajo sovražstvo proti fašistovski Italiji. To sovražstvo razglašajo in izvajajo milijoni in milijoni ljudi. To sovražstvo nazadnjakov in protirevolucionarjev nas časti in nas navdušuje. To je svetovna zarota socialistov, liberalcev, demokratov in prostozidarjev, ki se boje za svoje malike, ki vidijo, kako se rušijo njih oltarji, in čutijo, da so njih prevare razkrinkane. Mi se borimo proti svetu, ki se sicer pogreza, a je še mogočen, ker predstavlja velikanske koristi. Fašisti se morajo zavedati, da protifašizem ni še umrl. Opozicija še živi. Samo bojišče se je razširilo: prej se je vršil boj v Italiji, danes se vrši po vsem svetu, zakaj za fašizem in proti fašizmu se borijo povsod. Napovedali so nam torej moralno vojno. Usojeno je, da mora tako biti, in neizogibno je, da se to stanje še poostruje.

Fašistovska Italija neče vojne.

Da si moramo dan za dnem priboriti zmago, je naravno in previdnostno. Če bi tako ne bilo, bi bil fašizem danes že pokopan. Toda poleg moralne vojne se pospešujejo na naši meji tudi priprave za resnično vojno. Ali vidite knjižico, ki jo držim v roki? Tu so zapisane iz dneva v dan vse vojne priprave proti Italiji iz let 1927. 1928. 1929. in 1930., izvršene davno pred mojimi govori v Livornu, Florenci in Milanu. Tu je seznam razpostavljenih topov, zgrajenih utrd in naročenega ter izročene orožja. Ali sem mogel v takih razmerah omahovati in ne vzdramiti italijanskega ljudstva? Razume se, da so oni, katerim smo potegnili krinko z obraza,

skušali zmešati štrene in prikazati Italijo še enkrat kot deželo, ki edina ograža evropski mir, kot narod volkov med mirnimi jagnjeti. Ta spletkarja je otročja. Fašistovska Italija se oborožuje, ker se drugi oborožujejo. Razorožila se bo, če se bodo vsi razorožili. Ponavljam, da dokler obstoje topovi, bodo ti lepši nego še tako lepe, a večkrat prazne besede. Kadar bo za urejevanje odnosajev med narodi »beseda« sama zadostovala, tedaj porečem, da je »beseda« božanska. Naj bo jasno povedano, da se mi duševno in stvarno oborožujemo samo za obrambo in ne za napad. Fašistovska Italija ne bo dala nikdar pobude za vojno.

Sprememba mirovni pogodbe.

Tudi naša politika o spremembi mirovni pogodbe, katera ni od včeraj, temveč je bila načrtovana že junija 1928., stremi za tem, da se vojna prepreči, da si človeštvo prihrani vojno. Sprememba mirovni pogodbe ni v prvi vrsti v korist Italije, temveč v korist Evrope in vsega sveta. Taka politika ni brezsmiselna in neizvršljiva, ko predvidevajo možnost sprememb že sama pravila Zveze narodov. Nesmiselna je le zahteva, naj mirovne pogodbe ostanejo nespremenjene.

Kdo krši pravila Zveze narodov? Tisti, ki so v Ženevi ustvarili in hočejo večno ohraniti dve vrsti držav: oborožene in neoborožene. Kakšna pravna in moralna enakopravnost naj obstoji med oboroženo in razoroženo državo? Kako se mora zahtevati, da bi trajala ta komedija vekomaj, ko glavne osebe same že kažejo utrujenost? Kar se tiče italijanske podonavske in vzhodne (balkanske) politike, izjavljam, da nam jo narekuje naša življenska potreba. Mi skušamo obdelovati poslednji košček naše zemlje. To kar vršimo, je velikansko. Toda naše ozemlje bo ob gotovem času prenapolnjeno z ljudstvom, ki se množi, kar mi hočemo in kar nas navdaja s ponosom. Leta 1950. bo Evropa nagubana in betežna. Edina dežela mladih ljudi bo Italija. Prihajali bodo preko meje, da vidijo pomlad našega ljudstva. Mi se lahko širimo na miren način samo na vzhod. Naša prijateljstva in zavezništva so torej razumljiva. Kar sem rekel v Florenci, velja še danes: trdi hočemo biti s sovražniki, a držati s prijatelji do konca. Naša politika je iskrena, brez hinavščine in skritih pridržkov. Podpis je za nas svet, naj se zgodi, kar hoče. Mi ne poznamo druge poti, po kateri bi si mogel narod povečati svoj ugled in pomnožiti zaupanje pri sosedi.

Gospodarski položaj.

Tovariši! Osmo leto je bilo leto gospodarskih vprašanj, ki se jih je režim lotil s hitrimi in pogumnimi ukrepi.

Kar se tiče splošnega gospodarskega položaja, ponavljam, kar sem rekel 1. oktobra. Gospodarska vprašanja Italije me dan za dnem zelo zanimajo. To mora narod vedeti in tudi ve. Narod mora znati, da fašistovski režim ni liberalizem, ki se za nič ni brigal, temveč režim, ki za vse skrbi in vse pred-

videva. To vedo stotisoči delavcev, zaposleni v Italiji. Davkoplačevalci naj se zavedajo, da bodo puščeni na miru, zakaj pohlevna in ubogljiva ovca je že dala vso svojo dragoceno volno. Pomirjeni naj bodo tudi lastniki državnih vrednostnih papirjev. Medtem ko gleda delovno ljudstvo z rastočo simpatijo v fašizem, so ostali naši nepomirljivi nasprotniki ruševine tako zvanega liberalnega meščanstva. Giurriati! Vi imate nalogo, da jih iztrebite. To so ljudje, ki ovirajo naš pohod, ljudje ki nas lahko izdajo in nas v srcu že izdajajo. Fašizem je vojska na pohodu. Prostožidarji spe, a bi se lepega dne lahko prebudili. Če jih izločimo, smo gotovi, da bodo spali večno. Tudi na ostanke bivših strank moramo gledati z nezaupanjem in jih izgnati celo iz bližine fašizma. Režim se je moral najprej čim bolj razširiti in to je bilo nepozabno delo Avgusta Turatija. Sedaj mora pa stranka poživiti svoj bojni duh, zakaj borba se nadaljuje in ne bo prenehala. Čim dalje bo trajal fašistovski režim, tem česče bo segal protifašizem po obupnih sredstvih. Borba med obema svetovoma ne pozna kompromisov. Zmagati moramo mi ali pa oni, naše ideje ali njihove, naša država ali njihova! To vam razlaga, tovariši, zakaj se vrši boba po vsem svetu. S fašizmom se pečajo danes vsi narodi, tu ga neusmiljeno sovražijo in se ga boje, tam si ga goreče želijo.

Fašistovska Evropa.

Danes izjavljam, da ima fašizem kot ideja, kot nauk in kot praksa svetoven pomen. Po svojih ustanovah je fašizem italijanski, po svojem duhu je svetoven. Zato se more predvidevati, da postane Evropa fašistovska, da bo Evropa uredila svoje naprave po naukih in praksi fašizma ter rešila tako vprašanje moderne države. Fašizem se sklada danes s potrebami splošnega značaja. On rešuje trojni problem: razmerje med državo in posameznikom, med državo in družabnimi skupinami ter med organiziranimi skupinami samimi. Zastran tega se smeje mo, ko nekateri mrtvaški preroki šte-

jejo naše dni. O teh prerokih ne bo ostal ne samo prah, temveč niti spomin, ko bo fašizem še živel. Potrebujemo pa mnogo časa, da dovršimo naše delo. V značaju in duševnosti Italijanov moramo uničiti usedline tistih treh strašnih stoletij njih političnega, vojaškega in moralnega propadanja, ki gredo od leta 1600. do Napoleonskih časov. To je utrudljivo, a veličastno delo. Naš narodni prepoved (od leta 1821. do 1870., uredništvo) je pomenil samo prvi početek, ker so ga vodile le šibke manjšine. Šele svetovna vojna je ljudstvo temeljito vzgojila. Sedaj je treba nadaljevati delo in obnavljati dan na dan značaj Italijanov.

Največji oboroženi zbor zgodovine.

Iz tistih treh stoletij izhaja n. pr. bajka, da se Italijani ne vojskujejo. Potrebne so bile žrtve in junaštva Italijanov v napoleonskih vojnah, da se je izkazalo nasprotno. Italijani iz 11. 12. in 13. stoletja so bili železne narave, ki so nosili v bitko ves svoj pogum, vse sovraštvo in bojni bes. Noben narod ne tvega tako pogumno življenja kakor italijanski. Toda senca iz stoletij propadanja leži še na naši usodi. Zakaj ugled narodov se naslanja skoro izključno na njihovo vojaško slavo, na njih oboroženo moč. Poleg tega dela, ki je moja skrb in moj cilj in za katero bi lahko veljale kot geslo besede: delaj, sovraži in molči, se razvija drugo delo.

V letu 1932., ob desetletnici fašistovske revolucije, se bodo izvršile velike stvari. Petdeset bataljonov črnih srajc se bo sestalo v Rimu s 50.000 mladih fašistov in z 9000 zastav 9000 bojnih fašjev. Rim bo videl največji oboroženi zbor svoje tritisočletne zgodovine. Druga velika zborovanja bodo v Milanu, Perugii in Neapolju.

Do leta 1932. mi boste, tovariš Giurriati, zvišali moralno in tvorno moč stranke. Čiščenje se mora nadaljevati. Pri tem je treba imeti obzire vselej s črnimi srajci iz prvih dni, s tovariši, ki so še vedno pripravljeni dati življenje za fašizem, a ne z junaki

šestega dne, ki so prišli v fašizem, ko so viharni časi že minuli, in bi bili sposobni ubežati, če bi se taki časi vrnili.

Legija na pohodu.

To je, tovariši, obračun za osmo in napolnilo za deveto leto. Toda borba zahteva edinstvo, disciplino in požrtvovalnost ter veliko bratstvo med tistimi, ki se bojujejo proti istim sovražnikom. Ker je boj med fašizmom in antifašizmom čedalje obsežnejši in trši, je treba potlačiti vse, kar bi moglo stranko obtežiti in ji škodovati, in izogniti se vsemu, kar bi mogli naši nasprotniki izkoristiti. Ni več časa za malenkostne stvari: krajevne zadeve ne smejo porabiti več časa in truda, nego je neobhodno potrebno. Kdor tega ne razume ali se noče podvreči tej nujni zahtevi, ta se sam od sebe izključi iz fašistovskih vrst.

Deveto leto se začneja z dejanjem zvestobe: bataljoni fašistovske milice so se še prej, nego so vedeli za sklep Velikega fašistovskega sveta, obvezali, da bodo služili pod orožjem 10 let, kar pomeni dejstveno za vse življenje. Ali obstoji danes na svetu omladina, ki bi kazala čistejšo in višjo vero? Ali je na svetu stvar, ki bi bila vsaj iz daleka podobna taki vdanosti? Predstraže bodoče Italije so že pripravljene.

Pred nedavnim časom je inozemski pisatelj, ko je prisostvoval vajam naših neustrašenih letalcev tako naslikal fašistovsko Italijo: »Polotok je danes neizmerno torišče, kjer se milijoni ljudi molče vežbajo na suhem, na morju, v zraku, v šolah, na telovadščicah in v cerkvah, da bi se žrtvovali za obnovo plemena, za večnost latinstva in za veliko bitko, ki se bo vršila jutri ali pa nikoli. Sliši se zamolkli šum, podoben silni legiji na pohodu.«

Popolnoma točno. Fašistovska Italija je silna legija, korakajoča pod znamenji liktorskega sveznja večji bodočnosti nasproti. Nihče je ne more ustaviti in nihče je ne bo zaustavil. To je poslanica za leto, ki se pričinja jutri, za 9. leto fašistovske dobe. —

Ko je načelnik vlade dovršil govor,

V. J. Kržišnovska:

KRALJICA HATASU.

Roman iz življenja starih Egipčanov

Nekega večera je bila Hatasu na terasi in je počivala na svojem ležišču. Trpke misli so ji blodile po glavi. Očitela si je, da je poverila Tutmesa tujim rokam ter ga tako izročila vplivu svojih sovražnikov. Morala bi bila obdržati dečka pri sebi in ga vzgojiti po svoji volji.

Nedaleč od nje, na drugem koncu, pa je bil skrit Tutmes. Že pol ure pred kraljičinim prihodom se je skrival v grmovju na terasi. Prešlo je mnogo časa, toda mladenič se ni še odločil. Gledal je sestro z naraščajočim razburjenjem. Silna in strupena vonjava začarane ogrlice, ki jo je imel okrog vratu, ga je omamljala, težko je dihal, v sencih mu je bilo. Tisoč misli mu je blodilo po razvnetih možganih. Spomnil se je, da ga utegne Hatasu vzeti za moža, če se vanj zaljubi. Kri mu je šinila v glavo. Prvič je začel s poželenjem gledati žensko v tej sestri, v tej ponosni kraljici, v kateri je do sedaj videl samo nasprotnico.

Lahka in ozka tunika je pokrivala kraljico ter tesno objemala njeno vitko lepo telo.

»Da, še vedno je lepa in utegne razvneti moško srce,« je zašepetal nehote Tutmes. »Ali pa bodo čari delovali na tak izklesan značaj?«

Pod težo teh skrbi in nemira je mladenič popolnoma pozabil, kje je. Globoko je vzdihnil ter se prijel za čelo. Pri tej kretnji so zapestnice zadele ob ogrlico.

Pri tem kovinskem zvoku je kraljica naglo vstala ter premerila teraso s plamtečim pogledom. V svoje največje začudenje je zagledala v ozadju terase malo in lepo postavo mladeniča, ki je hitel k njej. Predno se je zavedela ali kriknila, je mladenič klečal pred njo, objel njene noge ter dejal s tresočim se glasom:

»Ne kliči nikogar, Hatasu, jaz sem!«

»Tutmes! Brezumnik! Kako si se drznil priti semkaj?« je rekla presenečena kraljica in omahnila na posteljo.

»Da, jaz sem! Toda ne prihajam kot zarotnik, ampak kakor prosilec ter se izročam tvoji milosti. Ubij me iz sočutja, če ti je moje življenje na potu, ali pa dovoli, da živim poleg tebe kakor tvoj mlajši brat, tvoj podanik in člen tvoje rodbine. Samo ne pošiljaj me v ono

je izbruhnilo v dvorani velikansko navdušenje in odobravanje. Mussolini se je zahvalil z rimskim pozdravom in zapustil nato s spremstvom dvorano. Med tem se je zbrala pred

palačo Venezia silna množica ljudi in vzklikala načelniku vlade in fašizmu. Mussolini se je prikazal končno na balkonu množici, ki ga je viharno pozdravljala.

Poročne svečanosti v Assisi.

V soboto 25. oktobra se je vršila v Assisi, rojstnem mestu sv. Frančiška, slovesna poroka bolgarskega kralja Borisa in kraljične Ivane. Za majhno mesto je bil to dogodek, kakor ga ni še nikoli videlo. Ko so visoki gostje na predvečer prispeli v Assisi, so v vseh cerkvah doneli zvonovi in na gričih in vrhovih vse okolice so goreli v pozdrav kresovi. V pokrajini je stara navada, da se s prižiganjem kresov častita na predvečer poroke ženin in nevesta. Tudi v mestu samem je zanežtila sleherna hiša plamen, cerkve so bleščale od električnih žarnic. Na cestah in trgih so se utaborile množice že popoldne in prečule tam vso noč, da bi videle drugi dan svatovski spreved.

Kralj Boris se je pripeljal v Assisi iz toskanskega mesta Pise, kjer je 30.000 ljudi priredilo njemu, nevesti, kralju Viktorju Emanuelu III. in italijanski kraljici vdanostne manifestacije.

Na okrašenem kolodvoru so pričakovali v Assisi visoke goste prestolonaslednik Humbert z ostalimi člani vladarske hiše, načelnik vlade Mussolini z ministri, zastopniki fašistovske stranke in milice ter drugi bolgarski in italijanski veljaki. Ob 9. uri in tri četrt je pribobnel ob zvokih državne himne na postajo najprej dvorni vlak z italijansko kraljevsko dvojico in nevesto. Deset minut za tem je prispel vlak z bivšim bolgarskim carjem Ferdinandom, očetom sedanjega kralja Borisa. Ferdinand je nosil bolgarsko uniformo in se naslanjal na palico. Pozdravil se je z vladarjema, kraljeviči in Mussolinijem.

Zbor knezov in vladarjev.

Kmalu nato je zadonela bolgarska himna »Šumi Marica«, kar je oznanja-

lo prihod kralja Borisa s spremstvom. Viktor Emanuel in Boris sta šla mimo častne čete, nakar se je stvorila dolga vrsta avtomobilov in se pomikala med navdušenim pozdravljanjem množice skozi ozke asiške ulice proti stolnici.

Stolnica je bila sijajno okrašena: od vrat do klečalnika se je vlekla rdeča preproga, okoli oltarja so razpostavili gosto mejo palmovih dreves in lilij. V cerkvi se je zbiralo čedalje večje število visokih gostov, ki so čakali nevesto in ženina. Izmed tujih vablencev so prišli bivša grška kraljica Sofija, ki je sestra nemškega cesarja Viljema II., s sinom in dvema hčerkama, princezinja Ana Battenberg, svak kralja Borisa princ Arlbert Würtenberški, trije ruski veliki knezi, več članov knežje družine Bourbon-Parma, iz katere izhaja bivša cesarica Zita, več princev iz nemške knežje hiše Hessen in drugi. Več nego 100 domačih in inozemskih knezov, princev in knežinj se je zbralo v stolnici.

Poročni obred.

Ko je vstopil v cerkev svatovski spreved, so zadonele trobente in zaščušal je pevski zbor. Nevesto je vodil k oltarju njen oče kralj Viktor Emanuel III. Pet metrov dolgo vlečko belega nevestinega oblačila sta privedla en italijanski in en bolgarski častnik. Nevesta drži v roki šopek oranžnih cvetov. Kralj Boris koraka k oltarju s kraljico Heleno. V sprevedu je opaziti poleg italijanskih ministrov tudi načelnika bolgarske vlade gospoda Ljapčeva in predsednika bolgarskega sobranja (parlamenta) Nikolaja Najdenova.

Poročni obred je opravil frančiškanski pater Risso. Ko je vprašal kraljično Ivano, ali hoče vzeti bolgarskega kralja Borisa za zakonitega mo-

ža, je nevesta obrnila oči v očeta Viktorja Emanuela III., ki je prikimal z glavo v znak, da ji da dovoljenje. Taki so predpisi vladarske hiše. Po poročnem opravilu je napravilo 300 belo oblečenih deklet dve vrsti in trosilo pred novo bolgarsko kraljico cvetje. Med cerkvenim obredom je nastala zunaj nevihta, a ko se je spreved vrnil iz cerkve, se je nebo že pomirilo. Med vzklikajočo množico so se začuli bolgarski pozdravi: »Živio carica Ivana!« Bili so bolgarski visoki košolci z bližnje univerze v Perugi.

V zraku so krožila vojaška letala.

Odhod v Bolgarijo.

Po civilni poroki, ki je sledila v prisotnosti prvega ministra Mussolinija cerkveni, je bila svečana pojedina. Pri tej priliki je kralj Boris pripel na Mussolinijeve prsi najvišje bolgarsko odlikovanje, to je veliki križec reda sv. Cirila in Metoda.

Kraljevska novoporočenca sta prispela v nedeljo zjutraj v južnoitalijansko pristanišče Brindisi, kjer ju je čakala bolgarska vojna ladja »Car Ferdinand«, da ju odpelje v Bolgarijo. Od ženina in neveste so se poslovili prestolonaslednik Humbert s soprogo Marijo in Ivanina sestra Mafalda o svojim možem princem Hesenskim. Kralja Borisa in kraljico Ivano so pozdravili bolgarski mornarji z bojnimi pesmimi. Med bučanjem topovskih strel in igranjem godb se je »Car Ferdinand« oddaljil od obale in zaplul v spremstvu šesterih ladij proti Črnemu morju. Vojni brodovi bodo pristali v bolgarskem pristanišču Varni, odkoder pojde pot kralja Borisu in kraljice Ivane naravnost v Sofijo. Tu ju čaka veličasten sprejem. V pravoslavni stolnici Aleksandru Nevskega ju bodo blagoslovili škofje sv. sinoda. List »Bulgarie« piše, da je prinesel kraljica Ivana prvo narodno veselje Bolgarom po vojni. V znak radosti bodo prekrstili v Sofiji tekališče sv. Nedelje v tekališču kraljice Ivane, v tisku so že znamke s podobama kralja in nove kraljice.

Ko se te besede tiskajo, so v Sofiji svatovske svečanosti že v polnem teku.

jamo, kjer prihajam ob pamet in obupujem. Spomni se, da sva otroka istega očeta.«

Sklonil se je k njej, kakor bi ji hotel brati odgovor z obličja, jo prijel za obe roki in jo pritegnil k sebi.

Kraljica ni odgovorila. Kakor da jo je popadla hipna slabost, se je oprla s komolcem ob blazino. Vdihani strup ji je stopal v glavo in jo tiščal v prsni. Toda kraljica je bila silnega značaja. V njeni duši se je prebudilo samo sočutje in materinska prizanesljivost do mladeniča, ki je bil vendar njen brat. Spomnila se je zadnjih besed umirajočega očeta Tutmesa:

»Čutim, da se mi bliža zadnja ura. Obljubi mi, Hatasu, da boš zavoljo mene ščitila tega dečka in boš siroti druga mati.«

Ginjena in solznih oči je položila roko na bratovo roko in rekla:

»Prišel si kakor prosilec in se sklicuješ na spomin najinega božanskega in slavnega očeta. Zato ti dajem sesterski poljub, zakaj prijetneje je ljubiti kakor sovražiti. Bodi takšen, Tutmes, da se ne bom nikoli pokesala tega trenutka. Ne dajem ti prestola, ker hočem vladati sama, toda vračam ti pravice in časti, ki gredo mojemu bratu. Pride dan in krona, po kateri hrepeniš,

preide nate po dednem pravu, ker nimam naslednikov.«

Po teh besedah in po iskrenem sestrinem poljubu se je v mladi in pošteni Tutmesovi duši zbudil čut sramu in ponižanja. Ko je pomislil, kakšnega sredstva se je poslužil, da bi si pridobil njeno ljubezen in kako so ga hoteli žreci izrabiti proti kraljici, ga je oblila rdečica. Skoraj bi bil vzkliknil: »Podlo sem ravnal s teboj!«

Hatasu pa je dejala:

»Umiri se! Minulost je zabrisana in pozabljena, toda bodoči faraon mora biti samostojen mož. Ne poslušaj žrecev in ne verjemi njihovim besedam. Bodoči kralj mora samostojno o vsem soditi in brati v ljudskih srcih.«

Nato ga je vprašala:

»Na kakšen način si pobegnil in kje si se tu skrival?«

»Zbežal sem preoblečen v pisarja, skrit pa sem bil v Amonovem tempelju. Vendar pa te prosim, ne kaznuj nikogar zaradi mene.«

»Le miren bodi! Nikogar ne kaznujem, ker sem ti odpustila. Ali so ti žreci svetovali, da pridi k meni?«

»Ne, to je bila moja lastna misel.«

Čuden nasmeh je šel preko kraljičinih usten.

»Dobro si napravil, da si prišel sam od sebe. Pojdi

Kaj nam pišejo z dezele?

S Pivke.

Hruševje. — Žalostno gledamo skozi okna danes 25. oktobra, ko pada sneg v velikih kosmih kot po zimi. Težko nam je. Stelje nismo še nič napravili. Tudi drv za zimo ni, ker je bilo vedno slabo vreme. Nekateri imajo še korenje, repo in zelje na njivah pod snegom. Sedaj se pa bojimo tudi za sadno in gozdno drevje, da ga ne bo polomilo.

Iz Kanalske doline.

Žabnice. — (Praznik Kristusa Kralja. — Smrt.) — Bližal se je praznik Kristusa Kralja. Mnogo rok je bilo na delu v naši fari, da Mu pripravijo dostojen sprejem. Cerkev je bila od znotraj prebarvana in preslikana od vrha do tal. »Družba mater« in dekleta so pa bila na delu skozi dober teden, da so vse osnažile. Zraven tega je bila pri g. Lebanu v delu nova 75 cm visoka monštranca vsa pozlačena iz srebra in zlata, ki so ga farani darovali. Medtem je mojster Kravina zidal sredi vasi novo kapelico Kristusa Kralja. Kip je pa izdelal Martiner na Tirolskem. — Da se krijejo vsi ti stroški, se je nabralo, razen denarnih prispevkov in robot, tudi čez 100 q krompirja. — Da bi pa bile zraven tega tudi naše duše pripravljene na sprejem Kristusa Kralja, nam je mons. Koršič v tridnevnicu v srce segajoče govoril. Pri udeležbi pri zakramentih je bilo zlasti razveseljivo precejšnje število moških. Med tridnevnicu je bila slovesno blagoslovljena tudi nova lepa zastava za »družbo Mater« (delo čč. sester iz Tomaja). — No, v petek pred praznikom, je pa pričelo snežiti in je padlo 10 cm snega, hoteč nam zmanjšati veselje. Vendar je na praznik sam bilo lepo, tako da se je popoldne lahko razvila po vasi večičastna procesija s kipom Kristusa Kralja, ki so ga nosili 4 fantje in ga je spremljala požarna bramba. Navzoči

sta bili tudi obe Mar. družbi iz Ukev z zastavami. Ko je bil kip postavljen v lepo ozaljšano novo kapelico, je vse ljudstvo na glas molilo skupno posvečitev fare Kristusu Kralju. — Bog bo povrnil vsem, ki so pri vsem tem kaj pomagali.

Pridno 19-letno dekle Rozalija Schwarz, ki je med tridnevnicu bila še pri sv. zakramentih in se je kakor drugi, nič sluteča udeležila procesije, nas je kar na tihem ob 11^{3/4} po noči zapustila in odšla v večnost gledat Kristusa Kralja. Bila je ponižno, vzgledno dekle. N. p. v m!

Iz Idrijskega kotla

in okolice.

Poroke. — Poročili so se: K. Vidmar, čevljarski mojster, s Karolinno Gnezdovo in Janez Jereb, rudar, z Ivano Erjavčevno. Obilo sreče!

Za vso okolico. — (Misijonstvo.) — V poročilu knjižice »Delajmo za misijone«, ki je pravkar izšla v Gorici, vidimo, da je bila naša dekanija med misijonskimi dobrotniki na Goriškem lani na četrtem mestu; darovala je L 4418.10, kar pride splošno po 29 st. na osebo. (V Idriji 19, Črni vrh 44, Godovič 75, Gore 32, Sp. Idrija, Ledine 30, Vojsko 29 in Zavratac 36 st. na osebo.) Ni sicer veliko, toda če upoštevamo težko gmotno stanje in pa dejstvo, da je dosti ljudi, ki jim je misijonska ideja tuja, nepotrebna, zlasti pa nepoznana, potem smelo trdimo, da ima misijonstvo v našem ljudstvu kljub gornjim slabostim tudi mnogo umevajočih prijateljev. Prepričani pa smo, da je glavna krivda brezbriznosti do tega svetega cerkvenega poslanstva od strani precejšnega dela našega dobrega ljudstva tudi v tem, ker ne umevajo in ne najdejo prilike, kjer bi do dna spoznali prave ideje in cilje katoliškega misijonstva.

Krnice nad Sp. Idrijo. — (Prerani grob.) — V najlepši dobi življenja,

stara komaj 23 let je v sredo umrla vzorna učiteljica na naši šoli gospa Fanči Kacinova, hčerka ugledne družine g. Leop. Troha iz Idrije. Pred letom sta z značajnim mladeničem spoštovane rodbine istotam stopila v sveti zakon, v katerem sta se oba počutila nadvse srečno. Nestrpno sta se veselila trenutka, ko jima dobri Bog prvič pošlje pravi blagoslov sv. zakona — ljubko dete; prišel je, — toda blago gospodinjjo je stal lastno življenje. — Naj uživa nepozabna pokojnica za vse njeno plemenito delo med nami mir in plačilo v Gospodu, užaloščnim in težko prizadetim rodbinam a iskreno sožalje!

Vojsko. — (Zima.) — V soboto je padlo pri nas do par pedi snega; upamo pa, da bo še zginil. Kako je z letino smo že poročali, glavno je pospravila toča.

Iz Gor.

Bate. — (Občinske zadeve.) — Dosedaj smo dobivali pošto iz Grgarja. Sedanji prefekturni komisar g. Gentilini v Grgarju nam je preskrbel poštni urad, tako da imamo sedaj vsakdanjo pošto, zakar se mu vaščani zahvaljujemo. V Podlaki se obnavlja podružna cerkev Matere božje. Glavna cesta iz Grgarja do Bat se dobro oskrbuje in je lepa, stranske poti pa so razvožene in v prav slabem stanju. Želeti bi bilo, da bi g. komisar poskrbel, da občina tudi te poti popravi.

Sužid. — (Leto porok.) — Letos je bilo za našo vas leto porok. V kratkem se bo v cerkvi sv. Treh kraljev vršila že sedma. — Poleg veselih pa donijo tudi žalostni zvonovi. Za vedno se je poslovila te dni od nas 26-letna mladenka Ana Manfredova. Življenje ji je bilo trpljenje. Bog ji daj sveti raj! — Marsikdo kritizira v dopisih iz Sužida nekaj, česar ne pozna. Tak naj si dopise bolje ogleda, pa bo videl, da so pravilni.

Čepovan. — (Taka mladina! — Sejmarske igralnice.) — Dušni pastir se često pritožuje nad pokvarjeno mladino. Saj se res nekateri

z menoj. Dati hočem ukaze glede tvojega bodočega položaja.«

Vstala je in odvedla Tutmesa v svojo sobo, kjer mu je velela počakati. Stopila je v sosedno sobo in trikrat udarila na kovinsko ploščo. Zavesa se je takoj dvignila in pokazal se je nekdo od telesne straže. Bil je Keniamun.

»Pojdi in sporoči načelniku palače, naj skliče v malo sprejemno dvorano poveljnika telesne straže, častnike in uradništvo, ki ima nocoj službo.«

Mladi vojščak je naglo šel, da izpolni kraljičin ukaz. Čez pol ure se je zbralo veliko število častnikov, žrecev in uradnikov vseh vrst in činov. Vsi so bili prestrašeni, kaj to pomeni.

Silno je bilo presenečenje, ko je vstopila Hatasu, vedoč za roko mladega Tutmesa. V Tebah so že vedeli, da je jetnik pobegnil iz Buta. Vsi so pričakovali strašnih in krvavih dogodkov, nikakor pa ne takega nerazumljivega preobrata.

Kraljica je v belem oblačilu in rdeči tuniki, z zlatim nakitom okrašena stopila na vzvišen prostor in se ustavila pred prestolom.

Kraljevič je stal na predzadnji stopnici. Tedaj je Hatasu pokazala zbranim na Tutmesa ter naznanila, da

se je po navdihnjenju Amona Raja spravila z bratom in mu daruje prava in časti, ki mu gredo kot njenemu bližnjemu sorodniku in prestolonasledniku.

Navzoči so sprejeli kraljičino oznanilo z vzklikanjem, ki je bilo po večini iskreno.

Nato je kraljica ukazala, naj se naslednjega dne zbero njeni svetovalci, upravitelji kraljevskih posestev, čuvarji zakladov, da določijo kraljevičev delež in dvor. Potem je milostno odpustila Tutmesa in zbrane ter odšla v svoje sobe.

XIX.

Čarovnik v Tebah.

Vest o spravi kraljice z bratom je napravila globok vtis v vsem Egiptu. Vsi prijatelji reda in miru so se iskreno veselili. Nezdovoljniji in častilakomneži so molčali, upajoč, da mir ne bo trajal dolgo. Tebansko prebivalstvo se je goreče udeleževalo tega važnega političnega dogodka ne samo z modrovanjem, ampak tudi z gledanjem, kajti kraljica je šla skupaj s Tutmesom v tempelj Amona Raja, odtam v kraj mrtvih, kjer sta oba žrtvovala na grobu svojega očeta. Teh slavnosti, ki so se vršile z nenavadnim razkošjem, so se udeležili razen meščanov tudi okoličanski prebivalci. Še nikoli

tako obnašajo pred cerkvijo, kot da bi prignal tja čredo koštrunov. Tisti naj raje gredo k maši na gmajno. — S petjem v cerkvi se pa zdaj postavljamo. Posebno alti in basi so dobri. Prav dobro napredujejo pod skrbnim vodstvom! — 19. t. m. smo imeli farni praznik. Ob takih slovesnostih prihajajo tudi k nam razni kramarji ponujati blago. S kramarji so pa prišli tudi taki, ki so iz žepov nezavedne mladine pa tudi mož le denar izvabljali. Imeli so neke igralnice s kegeljčki in podobno ropotijo. Nekateri so tu za pravili kar po 50 in 40 lir itd. Igralo se je celo med sv. opravilom. Kaj takega pač ne bi smelo biti.

Podmelec. — (S m r t.) — Iz Doboja v Bosni je prišla žalostna vest, da je umrl naš rojak g. Peter Kenda, doma iz Podmelca. Bil je finančni podpreglednik. Zapušča ženo in enega otroka. N. p. v m.!

Drežnica. — (L e p a »o h c e t.«) — Poročil se je 22. t. m. Alojzij Volarič iz Magozda s pridno članico Marijine družbe Anico Kurinčičevo iz Drežnice. Vsi — ženin, nevesta in svatje — so bili med poročno sv. mašo obhajani, razven njih pa tudi veliko število Marijinih otrok, ki so gotovo goreče molili za blagor novoporočencema. Daj Bog naši fari še mnogo takih porok!

Tolmin. — (J e s e n. — S l a b a c e s t a.) — Tudi nas je že obiskala mrzla jesen. Na gorah pa je že zapadel sneg. Škrbina in Kobilja glava sta čisto beli. K nam pa, upajmo, ga ne bo še tako kmalu. — Za gradom, iz Tolmina proti Doljam, se je neke noči utrgal velik kos ceste in z zidom vred ugrmel v dolino. Za avtomobile je zelo nevarno, posebno pa ponoči, ker sta cesta in zid še vedno razpokana in se bo lahko še dalje rušilo, če ne bodo začeli hitro s popravilanjem.

Zdravnik dr. Alfonz Serjun se je vrnil ter sprejema zopet redno.

Srednje nad Kanalom. — (Ž a l o s t n o p o r o č i l o.) V »Novem listu« še ni bilo glasu iz naše vikarije. Pa vendar nas razmere silijo, da spregovorimo. Po vojni še nismo imeli svo-

jega duhovnika. Smo ovce brez pastirja. Nekateri fantje so že godni za vojake, pa še niso bili pri prvi spovedi in birmi. Bog se nas usmili!

Idrija pri Bači. — (S m r t. — N o v m o s t.) — 13. t. m. je po mučni boleznini izdihnil svojo dušo kmet Gašper Pervanja. Obilna udeležba pri pogrebu je pokazala, da je bil zelo priljubljen. N. p. v m.! — Most, katerega smo toliko časa pričakovali, smo začeli delati. G. komisarju smo za to hvaležni. Nekaj prispevamo vaščani z robotami, nekaj je pa vojne odškodnine. — Zdaj bomo pa potrkali na mošnjčke naših mož, da bi po malem kaj prispevali organistu za njegovo požrtvovalnost. — Letina je bila povoljna, le sadja ni bilo nič.

Smast. — Kaj časa je že, odkar se nismo oglašili. Zato pa zdaj povemo, da smo imeli srednjo letino. Koruze je pa več kot lani. Tudi mlekarstvo smo popravili. Delali smo čez poletje z robotami. Le kraj ni prav ugodno izbran. — Z robotami smo popravili tudi združno cerkev sv. Lovrenca, kjer spi pesnik Gregorčič. Posvečenje se je vršilo že 10. avgusta. — V vasi imamo tudi društvo klepetulj, ki ne pustijo nobenega pri miru. Te naj bi se raje pobrigale za nekatere punčke, da se ne bodo kesale, ko bo prepozno.

Iz tržaške okolice.

Barkovlje. — (O b r e d i n a p o k o p a l i š č u.) — Kakor druga leta, tako se bo tudi letos darovala na našem pokopališču sveta maša za vse pokojne, in sicer 2. novembra ob 8. uri. V slučaju zelo slabega vremena se bo sveta maša vseeno vršila ob isti uri v cerkvi. Molitve na grobeh pa to leto ne bodo na praznik Vseh svetnikov, ampak v nedeljo 2. novembra pop. ob 2 in pol. Če ne bo vreme dopustilo, se bodo te molitve prenesle na nedeljo 9. t. m.

Katinara. — (L e p a s l o v e s n o s t.) — Redkokdaj se oglašamo v »Novem listu,« toda danes ne morem zamolčati radosti, ki nam polni srce. V nedeljo 19. t. m. smo imeli v župni-

cerkvi ljubko slovesnost. Prevzvišeni g. škof je zjutraj posvetil nov oltar in blagoslovil nov kip Matere božje. Ob enem je tudi blagoslovil novo sliko presv. Trojice, kateri je naša cerkev posvečena. Nato je g. škof maševal na novem oltarju. Sliko presv. Trojice je izvršil znani akad. slikar Tone Kralj. Tudi cerkev je skrajno potrebna, da bi bila preslikana. Toda čakati moramo, da nam pristojno oblastvo načrte odobri. Popoldne ob dveh se je zbralo dosti ljudstva iz domače, kakor tudi iz bližnjih župnij. Belooblečena dekleta so dvignila Marijin kip in ga nesla v procesiji. Ob straneh so pa nesla dekleta cvetlice in sveče. Vsa čast jim! Tudi deklice v belih oblekah so pred kipom potresale cvetje. V procesiji je vladal vzoren red, za kar gre zahvala vsemu ljudstvu, posebno pa rediteljem, ki so se v resnici potrudili. Procesijo je vodil prevz. g. škof ob asistenci monsig. Kratziga, g. kateheta Skabarja in č. g. Vranjaca, župnika iz Ricmanj. Tem potom izrekamo mil. g. škofu in ostali duhovščini najiskrejšo zahvalo. Lepo je bilo videti zlasti naše žene in dekleta v domači noši. Tudi pevci so se za ta dan za obe maši, kakor tudi za procesijo prav lepo pripravili, na kar je g. pevovodja lahko ponosen. Le pogumno naprej! Cerkev je bila prav lepo okrašena s svežimi cveticami. Prav lepa zahvala vsem, ki so darovali cvetje, bodisi za okrasitev velikega oltarja in oltarja presv. Srca Jezusovega, kakor tudi za okrasitev novega Marijinega kipa in oltarja. Zahvala tudi vsem onim, ki so darovale prte za novi oltar in vsem darovalcem in darovalkam sveč. Tudi se zahvaljujemo Mar. družbi iz Sv. Ivana, ki je med procesijo prepevala Mariji v čast. Procesije so se udeležili tudi gojenci salezijanskega zavoda. Hvala jim! Posebna zahvala pa bodi nazadnje izrečena še našemu č. g. župniku, ki se je za vse tako potrudil.

Iz Vipavske doline.

Žorževa vas. — Tudi mi se pozno oglašamo. Pa še zdaj moramo pokazati neke suroveže, ki so razbili elek-

ni bila kraljica tako burno pozdravljena kakor ob tej priliki.

Ni se še poglelo razburjenje, ki ga je izzvala sprava v kraljevski rodovini, ko je druga, nič manj nepričakovana vest zbudila splošno radovednost. Raznesla se je govorica, da se knez Horemseb bliža smrti, da pozdravi svojo kraljevsko sorodnico in zapovednico ter se ji pokloni z darovi in ji izreče svoje čestitke k nastopu vlade. Dolga knezova odsotnost in njegovo skrivnostno, samotarsko življenje so priklicale na površje toliko čudovitih povesti na njegov račun, da se je splošna pozornost hipoma osredotočila na velikanski palači, ki jo je knez imel nedaleč od kraljevske prestolnice in ki je stala toliko časa prazna in molčeča.

Kakor na migljaj s čarobno paličico je velikanska stavba oživela. Pod vodstvom starega Hauzefaja je bila cela armada služabnikov na delu, da pripravi vse potrebno. Iz Memfisa je prispelo več ladij s tovorom in dragocenostmi. Že po teh velikih pripravah si lahko sklepal, da je hotel knez igrati v Tebah veliko vlogo. Vsi so se čudili samo temu, da je oskrbnik kupil množico novih sužnjeve, namesto da bi jih privedel s seboj iz Memfisa. Ta okolnost je še pomnožila radovednost občinstva.

Nekega lepega večera, kake tri tedne po omenjenih dogodkih, sta Nejta in Roanta sedeli na terasi v domu poslednje. Žena poveljnika telesne straže je pestovala v naročju majhnega dečka in Nejti nekaj z navdušenjem pripovedovala. Bile so zadnje vesti o Horemsebu. Tedaj je prišel Hnumgoten, objel ženo in poljubil sina. Stisnil je roko Nejti, odložil orožje, sedel in dejal veselo:

»Pravkar sta govorili o Horemsebu. Morem vama naznaniti, da je prispel v Tebe. Srečal sem krasni izprevod, ki ga je spremljal v palačo. Sam je sedel v nosilnicah, miren in ravnodušen kakor bog iz granita.«

Nato je Hnumgoten povedal, da je kraljica pomilostila Sargona, Hartatefa in Antefa.

»Ne čudim se, da je kraljica pomilostila Sargona, toda Antefa, ki jo je izdal!... Najbolj čudno pa je to, da je pomilostila onega bogoskrunca Hartatefa!« je vzkliknila Nejta.

»Že tri tedne se dogajajo v Tebah same izredne stvari! Sam veliki Amonov žrec je prosil za Hartatefa,« je rekel veselo Hnumgoten in se smejal začudenim in nevernim obrazom svojih družabnic.

(Dalje.)

trične žarnice. Tudi tisto pri potoku so razbili. V noči je tod zelo nevarno, ker se lahko zaide čez zid. Tistim fantinom bo treba nategniti ušesa.

Štomaž na Vipavskem. — (Požar, t. m. popoldne okrog 5. ure je pričelo goreti pri Stefanu Volku št. 91 in pri sosedni hiši št. 43. Požar je vničil obe poslopji, le nekaj premičnine so sneg in drugo.) — V četrtek 28. rešili. V kratkem času smo imeli že 3 požare, prej pa že več kot 20 let nobenega. Nekoliko sta bili obe poslopji zavarovani.

V soboto 25. t. m. popoldne si je nadel naš očak Čaven belo kučmo. Sneg ga je pobelil do vznožja. Pri nas pa imamo že drugi sad na drevju in na trtah. Jabolka bodo ravno za božič. Ta redek pojav je za naravoslovca zanimiv; a za kmeta žalosten, ker se uniči pridelek prihodnjega leta. Naše razorane poti, boljše rečeno »grape«, so se lotili popravljati.

Na praznik »Kristusa Kralja« so zopet naši pevci dobro zapeli par novih pesmi. Le korajžno naprej! Saj gre več za božji lon kot za plačilo.

Ustje. — (Napredk.) — Zadnje mesece smo vso cerkev prenovili. Popravili smo zvonik in stolpno uro. Znotraj je vsa cerkev preslikana. Na levi strani dela lep utis majhen oltar, ki je delo mladega umetnika. Zadnje nedelje je bil slovesen sprejem v žensko Marijino družbo.

Planina pri Vipavi. — (Razno.) — Jesensko vreme je letos nagajivo. Vipava teče vedno iz struge. Vodovje je razrilo tudi ceste. — Vinsko letino smo pripravili. Letos je pičila. — Plačo organistu smo uredili. Zdaj bodo morali tudi pevci kaj pokazati. — V kratkem nam bo po 50 letih bila iz zvonika nova stolpna ura.

Brje. — Po kratki, a mučni boleznij je preminul v Rimu topničar Kodrič Anton. Bil je dober in pošten fant. Vse ga je rado imelo. Zato nas je novica o njegovi smrti globoko pretresla. Naj počiva v miru! Preostalih naše sožalje! — Letina je letos piškava, dolnji konec nima nič vina, srednje vasi malo, samo zgornje so bolj obla godarjene. Le sena imamo dovolj. Bog nam ne daj več takih letin! — Pred kratkim se je spet izselila večja skupina delavcev. Topot v Francijo. Od nas je odšlo že toliko delovnih moči, da se bo gotovo čutilo pomanjkanje delavcev na spomlad. Pa kaj hočemo, Bog jim daj v tujini dosti sreče!

Iz goriške okolice.

Miren. — Naš domačin, strojarski delavec Jakob Černic je bil o priliki državnega praznika dne 28. t. m. odlikovan. Pokrajinski gospodarski svet mu je podelil zlato kolajno za 53 letno zvesto službovanje pri znani strojarski tovarni »G. Scalettari in sinovi« v Mirnu. Černic je bil vedno vzor pridnega in poštenega delavca ter si je to odlikovanje res zaslužil. Domačini mu čestitamo!

čete mladih fašistov od 18. do 21. leta.

Solkan. — V zadnji številki »Nov. lista« je neki dopisnik izjavil, da je

Solkan prispeval za misijone l. 1929. 437 lir in ne 5 L, kakor smo objavili v obračunu za l. 1929. v misijonski knjižici »Delajmo za misijone.« Ta izjava nas je veselila, v kolikor dela čast Solkancem, ki so bili vedno požrtvovalni za misijone. Žal nam je samo, da do danes 28. oktobra 1930. še nismo prejeli tega zneska. Če se je zgodila na pošti kaka pomota, naj dopisnik, ki je gotovo merodajen, čeprav ne biva več v Solkanu, blagovoli reklamirati pri poštni upravi.

Blagajnik misijonskih družb.

Podgora. — (Nova župnija.) — V nedeljo dne 26. oktobra smo imeli veliko slovesnost. Naš dušni pastir č. g. Stanko Stanič, ki je bil že 7 let kurat podgorski, je bil ta dan slovesno ustoličen za župnika. Po dolgem času smo postali samostojni župljani in naš sedanji dušni pastir, prvi župnik. K temu nas je tri dni prej spominjalo jutranje in večerno zvočenje. V soboto zvečer so domači pevci zapeli slavljenču pozdrav. Kljub slabemu vremenu so fantje postavili iz župnišča do cerkve mlaje in krasen slavolok. Cerkev so dekleta vso okrasila s cveticami. Velika maša je bila ob 10. uri. Častiti slavljenec je dospel iz župnišča v spremstvu 4 sobratov. Občinstvo mu je delalo špalir. V imenu šolske mladine sta pozdravila častitega župnika en deček in ena deklica ter mu izročila šop cvetic. Ob vstopu v cerkev mu je pevski zbor pod spretnim vodstvom zapel krasno pesem »Pozdrav novemu župniku«. Na leci je govoril č. g. prof. Terčelj o prazniku Kristusa Kralja ter o odgovorni nalogi novega župnika. Slovesno sv. mašo je daroval č. g. župnik. Lepo petje, kakršnega nimamo navado slišati, je vso slovesnost povzdignilo. Vsi župljani so se izkazali hvaležni svojem župniku. Vsemogočni naj nam ohrani našega prvega župnika med nami čilega in zdravega še mnogo let!

Iz Brd.

Kojsko. — (Godrnjavcem. — Letina. — Nesreča.) — Poredkoma se oglašamo iz Kojskega in še to ni nekaterim všeč. Posebno zadnji dopis o petju so nekateri glasno obgodrnjali, češ da komu je kaj mar, kako se nam tu godi in kako tu pojemo. Torej bi bilo najboljše, da bi nihče nič izvedel od nas, in da bi bili kakor v kakšni najbolj zagorski vasi, kjer bi nas nihče ne videl niti slišal.

Grozdje smo potrgali; ne moremo se preveč z letino pohvaliti. Zahvalimo Boga za vse, kar nam je dal. Upajmo pa za boljše v prihodnjem letu. Druga leta se je prodalo hitro po trgatvi dosti vina, oziroma mošta. Letos pa nihče nič ne vpraša po njem.

Pretekli teden se je ponesrečil šestletni France Stekar iz Osredka. Igral se je s tovariši z neko vžigalno patrono. Patrona se je razpočila in ga hudo ranila po roki, trebuhu in nogah. Na roki mu je skoro odtrgalo vse prste. Pripeljali so ga v goriško bolnišnico. Upa se, da ne bo hudega.

Kojsko. — (S v. misijon.) — Od 1. do 9. novembra bomo obhajali sv. misijon. Zadnji je bil l. 1909. Bog daj mnogo sadu in blagoslova.

Vedrijan. — S trgatvijo smo letos bolj zadovoljni kot lani. Koder ni toča zadela, je prav dobro vince. Tudi fižola in sirka je, menda sploh v zapadnih Brdih, več kot lani. — Kljub temu, da je naš organist še mlad, se je petje zboljšalo. Zmeraj nam kaj novega pokaže. Tudi orgle so nam popravili.

Krasno. — (Naša letina.) — Končno se moramo tudi mi oglasiti in povedati, kako je z letino. Razen črešenj ni bilo skoraj nič sadja. Sena smo nakosili precej. Na boljšem so oni, ki so uporabljali umetna gnojila. Krompirja je bilo malo, fižola več, tudi sirk nam je dosti dal. Vina smo pridelali še več kot lani in je kapljica prav dobra.

Nozno. — (Smrt. — Letina.) — V torek 19. t. m. je po dolgi in mučni boleznij mirno v Gospodu zaspala 52-letna Jožefa Šurm. Bila je dobra in krščanska mati ter pridna gospodinja. Naj počiva v miru! — Z letino smo še precej na dobrem. Posebno trta je obrodila. S sadjem pa nismo zadovoljni.

Iz Istre.

Belkamen pri Kubeđu. — Letos je bila še precej dobra letina. Posebno fižola in turščice je bilo precej. Grozdje je pa ponekod pobila toča. — V tržaški bolnišnici je umrl 19. t. m. gostilničar Jožef Udovič. Star je bil šele 56 let. Bolehal je na želodcu. N. p. v m.! Bog naj tolaži ostale!

S Krasa.

Škoflje. — (Novo delo.) — Most čez Reko, ki je sedaj zaprt za tovore preko 30 q, nameravajo temeljito popraviti. Da bi z delom le kmalu pričeli! Zaposlili naj bi se pa pred vsem brezposelni domačini, ki jih posebno, odkar je rudnik v Britofu skrčil obrat, ni malo.

Divača. — (Odhajajo.) — Dne 23. oktobra nas je zapustila vaščanka Frančiška. Šla je za možem, ki je že več let zaposlen v Južni Ameriki. Pa tudi iz okolice se jih je isti dan nekaj izselilo. Tudi ti so šli v Južno Ameriko. Vsem obilo sreče v novem kraju!

Komen. — Pretekli teden se je pričel pouk na obrtno nadaljevalni šoli. Pouk vodi g. Ščuka, ker je lanski voditelj Terezani premeščen v Nabrežino.

Matavun. — V našo vas se je zopet vselilo vsakdanje življenje. Prenehal je namreč živžav članov tržaške bolniške blagajne, ki so prišli semkaj iskat zdravja in oddiha. Zadnji oddelek nas je zapustil okoli 10. oktobra. — Jamski promet je, odkar ni v vasi nobene gostilne, posebno one pri jami, malenkosten. Ovira ga seve tudi splošno pomanjkanje denarja. Slednje je tudi povzročilo, da je po naših vaseh in še marsikje drugod po Krasu popolnoma utihnila ona znana:

»Mi smo iz Nakelna, Nakelna, ga pijemo iz frakelna, frakelna cele noči...«

Vtisi lurškega romanja.

(Z romanja po francoskih svetiščih.)

Zmislil si je prijatelj Tine, naj bi šli romat v Lurd k Materi božji. Odbor italijanskega romanja iz Milana je bil napovedal jesensko romanje v septembru v še precej pripravnem času za nas duhovnike. Beseda je dala besedo in nazadnje smo se našli 10. septembra zvečer v Gorici na kolodvoru štirje romarji.

Odhod. — Do Turina.

Vlak nas je še isto noč potegnil do Milana, kjer smo imeli naslednji dan srečo, da smo maševali na grobu sv. Ambroža, velikega milanskega škofa in cerkvenega učenika (340—397), čigar okostje leži v bogatem škofovskem ornatu med trupli sv. Gervazija in sv. Protazija v kriпти (podzemeljski kapeli) krasne bazilike iz 4. stoletja. Razume se, da smo si ogledali tudi stoterostolpno stolno cerkev milansko in počastili v njej sv. Karla Boromejskega. — Popoldne smo med ploho dežja oddrdrali v Turin; tam smo se zglasili pri romarskem vodstvu in dobili romarske znake, ki so nam potem skozi 14 dni služili za legitimacijo po francoskih kolodvorih, hotelih in svetiščih. Vročili so vsakemu romarju tudi romarsko molitveno knjižico in izkaz vseh romarjev, porazdeljenih v skupine. Nam Goričanom so odkazali 23. skupino. Tako smo bili preskrbljeni z vsem, izročili smo se popolnoma pod pokročino romarskega vodstva in naj mu bo na tem mestu izrečena pohvala. Pred vsakim mestom, kjer smo izstopili, so nam v vlaku izročili izkaznico za prenočišče in hrano po hotelih, kamor so nas porazdelili, pred kolodvori so nas že čakali veliki autobusi, na katere smo se z večjo ali manjšo težavo posedli, kakor je pač kdo imel več ali manj prtljage s seboj. Nekateri so bili pravi reveži, nosili so s seboj cele Noetove barke kovčegov. Seveda je naš romarski pravilnik tudi za to poskrbel, ko nam je predpisoval, naj drug drugemu radi na pomoč priskočimo in drug z drugim potrpiamo, kar je pri preseljevanju take množice ljudi iz kraja v kraj nujno potrebno.

Pariz in njegova moda.

V petek 12. septembra smo na turinskem kolodvoru poiskali naš oddelek železniškega voza, zaznamovan s št. 23, in ob 7. in pol nas je električna lokomotiva potegnila gori v Alpe, tam skozi dolg predor v Francijo. Modane je prva postaja onkraj meje. Zunaj je deloma padal dež, deloma snežilo, bili smo pač v gorah. Francoska oblastva nam romarjem niso delala nikakih carinskih težav. V vlaku so nam na kovčege, ki jih niti odpreti ni bilo treba, napisali s kredo neko znamenje, po tih listov nam pa nihče ni gledal. Ob 10.45 smo odšli iz Modane. Železnica vodi nekaj časa med visokimi gorami s silnimi vodotoki v velikanskih železnih ceveh, speljanih do najrazlič-

nejših tovaren in industrijskih podjetij. Pozneje se okolica spremeni v ravno, vlak drvi brez prestanka ves dan in ob 10. in pol zvečer nas izkrca v Parizu, tem 4 milijonskem mestu, čigar življenje nikdar, tudi po noči, ne zamre. — Pariza in njegovih znamenitosti, cerkvenih in posvetnih, ne bom popisoval. Preveč je tega vsega nakopičenega v mestu, ki ima za seboj tako dolgo in večkrat zelo burno zgodovino, in trije dnevi, ki so bili romarjem odločeni za ogledovanje mesta ter okolice so jim dali komaj medlo sliko zgodovinskih spominov, ki jih hrani mesto. Le o pariški modi naj povem, da je že davno zapustila nadkolenska ženska krila in gole ženske roke, s katerimi se »dičijo« ženske v naših krajih misleč, da je to po najnovejši pariški modi. V resnici pa niti v Parizu niti v najizbranejših morskimi letoviščih Douville in Trouville ob Rokavskem kanalu med Francijo in Anglijo, kamor je pisca teh vrstic za par dni zanesel veter, ni bilo videti ne med milijonarkami ne med drugimi sloji kake take ogabne nagote, s katero se ponašajo pri nas naša »nadbudna« dekleta. Zato se lahko z gotovostjo trdi, da moda naših krajev ni pariška moda, ampak le zelo pokvarjeni izrodek pariške mode.

Vzorne fare. — Mrtvi zvonovi.

V nedeljo, 14. septembra, sem imel priliko opazovati cerkveno življenje francoske župnije v Houlgate, letovišču in morskem kopališču. Župnik je postaven možak v najboljših letih, med vojno je služil, kakor večina francoskih duhovnikov, kot aktiven vojak in je bil stotnik pri topništvu na fronti proti Nemcem. Ker se drugače niti sva mogla pogovoriti, sva se lotila latinščine, in je bil on ena redkih izjem, ki ni tega mrtvega jezika kvaril s francosko izgovarjavo (n. pr. namesto Dominus = Dominus), ampak se je držal pravilne izgovarjave pristnega Latince. Je to strog gospod, ki drži red v svoji župniji, dasi bi mu ta red radi pokvarili letoviščarji. Red sem videl pri službi božji, cerkev pri vseh treh mašah polna, obnašanje župljanov tako, da bi ga našim lahko postavil za zgled. Brez mašne knjižice nobenega, tudi moškega ni bilo videti. Pri farni maši so pevci, domači ljudje, a oblečeni v cerkvene talarje in bele rokete, na koru ob spremljevanju istotako oblečenega organista — med tednom je rokodelc — prepevali koralno latinsko mašo. Mešanega zbora tam ne poznajo. Ravnotako je cerkveno oblečen tudi cerkovnik, ki poveljuje četi kakih 10 strežnikov. Čudil sem se, čemu toliko tega drobiža v rdečih oblekah. Pa sem kmalu spoznal vzrok. Po pridigi je najprej eden izmed duhovnikov pobiral miloščino po cerkvi v spremstvu strežnika. Na francoskem mora namreč ljudstvo popolnoma vzdrževati duhovščino, država se za to nič ne briga. Za duhovnikom je

šel po cerkvi s puščico cerkovnik v spremstvu strežnika. Ta pobira pristojbino za sedeže in druge milodare za vzdrževanje cerkve. Za cerkovnikom je šla v spremstvu novega strežnika po cerkvi gospodična — pozneje so mi pojasnili, da je bila blagajničarka dekliške Marijine družbe — in je zopet brala miloščino za Marijino družbo in njene dobrodelne namene. To je pa res požrtvovalnost! In nisem videl ne kislih obrazov ne godrnjanja slišal. Tako mora biti, ako hočemo imeti duhovnike, cerkve in dobrodelne ustanove v župniji, je prepričanje tega katoliškega ljudstva, in to je več vredno kakor naše zemeljske dobrine. Nekaj pa naše uho po francoskih župnijah močno pogreša, namreč zvočenja. Tudi tam imajo zvonike in v njih vise zvonovi, pa manjši kot naši. A še ti so obsojeni v molk, cerkvi in veri sovražen duh jih je napravil nemee. Če se kje kak zvonček s par udarci oglasi, je že silno veliko. O pritrkovanju nimajo Francozi niti pojma. Niti v Ludru nismo slišali več zvoncev hkrati zvoniti, dasi smo videli in se udeležili procesij, v katerih je stopalo več kot 3000 ljudi. Pri nas si procesije, ki bi je ne spremljalo ubrano zvočenje, niti misliti ne moremo, tam pa smrten molk klicarjev iz lin.

Obisk pri »mali cvetki«.

Lisieux — čedno mestece — ležeče v plitvi kotlini, zadnje bivališče in sedaj svetišče svetnice sv. Terezije Deteta Jezusa. Je-li še kaka cerkev, ki bi ne imela vsaj podobe te nedolžne cvetke na svoji steni? Res, naglo je zavojevala svet s svojo preprostostjo, ponižnostjo, nedolžnostjo. Trlo se nas je romarjev 16. septembra v neveliki karmelski cerkvi, kjer leže pod stekleno rakvijo njeni zemeljski ostanke. Koliko prošenj je kipelo tisti dan k njej! Tisočere zahvale, vzdane v marmornatih ploščah v zid svetišča pričajo, da ne zaman. Kakih 10 minut od karmelskega samostana v neki stranski mirni ulici stoji hiša in za njo vrtič, kjer je z očetom stanovala. Na vrtu je iz belega marmorja izklesana klopica in kipa 14-letne Terezike ter njenega očeta, kako mu ona razkrije sklep za v samostan in kako ga oče odobri ter se odpove utehi svoje starosti. — Pohišstvo v hiši, ki je ostalo nedotaknjeno, kaže, da je bila obitelj imenitna in premožna. A božji klic je bil močnejši kot vezi sveta in udobnosti. Ponižnost in uboštvo si je izvolila in izvojevala Mala Terezika, zato je danes tako povzdignjena. Njena starejša sestra Pavlina je še danes prednica Karmelskega samostana v Lisieux-u. Priporočili smo tej mili svetnici vse naše dušne in telesne potrebe. Treba iti dalje ali bolje nazaj v Pariz in še isti večer proti jugu v Nevers, kamor smo dospeli nekaj po polnoči.

V Neversu.

V Nevers-u leži pod steklom v cerkvi samostana sv. Hildegarde nestrohnjeno truplo one blažene deklice, ki je bila vredna s telesnimi očmi gledati tam v lurškem masabijlskem skalo-

vju samo Kraljico nebes, Brezmadežno Devico Marijo, truplo blažene Bernardke Subirusove. Zdi se ti, če jo pogledaš, da je deklica ravnokar zaspala, pa je bilo to truplo 46 let pokopano na samostanskem vrtu dominikank, ki imajo v Neversu materno hišo, katera je bila zadnje zemeljsko prebivališče te blažene deklice in redovnice. Duhovniki smo smeli tudi stopiti v samostan in si ogledati sobo, kjer je umrla, ne na postelji ampak na stolu. Tam kažejo tudi njene obleke, molitvenike, rožne vence. Res, izpolnilo se je, kar je Marija Bernardki obljubila: »Na tem svetu te ne bom na-

pravila srečne, pač pa po smrti.« Zdaj je proglašena za blaženo in ni dvoma, da jo bo svet častil tudi kot svetnico.

Romarju pa ni dano mudite se po mili volji na enem kraju. Tudi iz Neversa je prišel čas ločitve, treba na vlak, ki nas je imel v par urah pripeljati zopet na nov svet v kraj, kjer je sam Gospod vrgel raz sebe ponižno podobo bele hostije in se je drugi svetnici Margareti Mariji Alakok prikazal iz tabernakelja ven v človeški podobi z odprto stranjo in vidnim svojim presvetim Srcem. Prišli smo 17. septembra zvečer v Parè le Monial. (Konec prih.)

Kaj se sliši po svetu.

Zoboder.

V Zagrebu je začel boleti zob nekega Toneta Buljana. K zdravniku ni šel, pač pa k prijatelju brivcu. Ta je baš imel pri rokah neke klešče in se je kar z njimi spravil nad zob. Ko je prišel Buljan domov, so se mu jela lica napihovati in gniti. Čez par dni je umrl na zastrupljenju krvi. Izkazalo se je, da je brivec zoboder imel rjave klešče.

Vaška čarovnica.

Kakšna babjevernost še živi med ljudmi, nam pove sledeči slučaj, ki se je pripetil na Ogrskem. V neko vas je prišla 55-letna ciganka Demetrija Dobrai. Vdinjala se je pri najbogatejšem kmetu. Že čez par dni je ženska imela vso družino v oblasti. Znala jih je tako hipnotizirati (s svojo voljo vplivati na voljo drugega) in jim svoje ukaze vcepiti, da so storili kar je hotela. Če ji ni gospodar hotel dati denarja, mu je kar napovedala kako bolezen in res se ga je naslednji dan prijel. V kratkem času je izvlekla iz kmeta veliko svoto denarja. Enako kot to hišo je imela baba v oblasti vse druge v vasi. Fantom je kar ukazala, s katero se morajo oženiti. Seve, vse to je bilo za plačilo. Nazadnje je bilo le konec njene čudne oblasti. Sina že omenjenega kmeta je pregozarjala, naj ubije očeta in mater. Fant se je že vdal v čarovnično voljo. Vendar je pa še razodel svoj sklep, h kateremu ga je silila neka tajna moč, vaškemu učitelju. Ta je baba naznanil. Vsa vas je kot odrešena zadihala, ker se je ni upal poprej nihče naznaniti. Zdaj je pa vse začelo tožiti staro ciganko.

Bedni doživljaji vojnega ujetnika.

V začetku minulega tedna je dospel iz ruskega ujetništva v Sarajevo neki Peter Lazar. Ujet je bil l. 1915. in poslan v Sibirijo. Dolgih petnajst let je bil gnan iz kraja v kraj in je pri tem mnogo pretrpel. Enkrat so ga boljševiki obsodili celo na smrt, a v zadnjem hipu se mu je posrečilo zbežati. Iz Sibirije je prispel v evropsko Rusijo. Ker ni imel sredstev, se je odločil potovati peš v domovino. Po osmih mesecih težke poti je preko Romunije prišel v svoj rodni kraj Prnjavor v Bosni. Toda gorje! Našel je porašeno hišo, o ženi in otrocih pa nikakega

sledu. Doznan je samo toliko, da se je družina l. 1918. preselila v Banjaluko. Odšel je tja, da jo izsledi. Naj mu bo sreča mila! Nesrečnež šteje sedaj 50 let.

Za lepe senatorke.

Na Kapitolu v Washingtonu, kjer zboruje ameriški senat, so te dni otvorili brivski salon za ženske senatorke. Gospodje senatorji imajo namreč v zbornici brivca zastoj. Da bi pa bile tudi ženske popolnoma enakopravne z moškimi, so še zanje dali brivca, čeprav šele — upajo, da bo prihodnjič izvoljena ena senatorka. Dotlej bo pa brivec strigel le lepe tajnice ameriških senatorjev.

Sleparski »grof«.

Nekega jutra je stopil v zlatarno pri Dobnerju v Trstu, via Dante, lepo oblečen gospod. Vprašal je po zlati škatlici za puder, ki jo hoče pokloniti neki dami. Zlatar je ni imel in gospod je šel. Čez nekaj časa se je vrnil in začel: »Jaz sem grof Piani in želim za mojo ženo pa kak drugačen dar.« Končno se z zlatarjem zmenita za nek prstan, vreden 4000 lir, ki naj ga zlatar pošlje na njegov naslov v Hotel de la Ville. Sluga res pride, grof ogleduje prstan, češ da se ni za tega zmenil, v hipu jo pa vreže s prstanom dol po stopnicah na že pripravljen avto. Policija pa brž za sledovi. Dozdevni grof je v Gorici prstan prodal za 1400 lir. Nato se je peljal do Červinjana in z vlakom proti Genovi. Tu ga je pa policija hopnila. Dokazala mu je celo rajdo podobnih sleparij. Mož, ki ni nikak grof, se piše za Freschija in je doma v Vidmu.

Pokvarjeno punče.

V boljševiški »Čeki« politični policiji, imajo tudi dosti deklic zaposlenih. Kot povsod po svetu tako tudi v Rusiji marsikoga ujamejo zanjke lepe tajne policistke. Razen vohunk so pa pri »Čeki« tudi ženski rablji. V tem poslu sta si pridobili ime dve mladi deklici Olga Grebenjakova in Lidija Parohova. Toda tudi ti dve okrutnici nista bili nič proti 20-letni Veri Grebenjakovi, ki je opravljala rabeljski posel v Odesi.

Dekle je bilo iz plemenite rodbine, lepo in dobro vzgojeno. Ker je bil oče carski polkovnik, so bila Veri odprta vsa vrata petrograjskih salonov. Za

časa revolucije se je pa punče zatelebalo v nekega Masalskega, odurnega človeka, ki je bil sodnik pri »Čeki.« Mož je dekličino ljubezen brž izkoristil in je Vera pošiljal vohunit v hiše, koder so jo prej sprejemali kot sebi enakovredno. Na stotine glav je padlo na Verine ovadbe. Krvavi posel in poltena sla do Masalskega sta dekletako izkvarila, da je samo začelo moriti obsojence. Z ljubimcem je stanovalo v hiši »Čeke«, kjer so bili obsojenci zaprti. Oblačilo se je v elegantna moška oblačila in je že z nastopom vzbujalo strah in grozo. Masalskemu pa je bilo udano kot ščene. Bajje je Vera v obsojence streljala kar za zabavo in jih je dosti pomorila.

Končno je le prišla ura obračuna. Ko so protiboljševiške čete generala Denikina zasedle Odeso, so zgrabile tudi Vera Grebenjakovo. Prvič je rabljem ušla, drugič pa ne več. Ko so jo peljali na morišče, jo je moralo vojaštvo celo stražiti pred množico, ki je hotela raztrgati lepo hudodelko, ki je mnogoteri družini prizadjala toliko gorja. Svoje grehe je poplačalo skvarjeno deklet z življenjem.

Tujska legija.

V vojaški zgodovini Francije je precej znana tako zvana tujska legija (légion étrangère), ki je bila ustanovljena l. 1830. po julijski revoluciji iz samih političnih ubežnikov raznih držav. Legija še danes obstoji, tudi marsikateri Slovenec je že okušal nje bridko disciplino in trpljenje.

Legija obstoji skoro iz 70 odstotkov Nemcev in iz 30 odstotkov drugih narodnosti. Francozov, razen častnikov, ni v njej. Vsa ta zmes narodov se pa ne bori na afriških bojiščih iz ljubezni do Francije, marveč le iz pustolovstva in dobičkaželjnosti. Vendar so se pa že v marsikaki vojni legijonarji tako hrabro borili, da so kljub razvpatosti postali enakovredni drugim polkom. Pridobitev Tong-Kinga, francoske prekmorske posesti v zapadni Indiji, je izključno zasluga legijonarjev, ki so svoje moči dali v francosko vojaško službo. Kdor hoče vstopiti mora podpisati pogodbo za 5 let. Po tem je pa zvezan na legijo z neusmiljeno disciplino.

Tujska legija je danes nastanjena po večini v Maroku. Vedno mora biti pripravljena na boj. Marsikateri legijonar je skušal pobegniti, pa je obležal sredi puščave. Če so ga obne-

S potrjim srcem naznanjamo, da je po kratki in mučni boleznj zaspala v Gospodu naša preljubljena

FANČI KACINOVA r. TROHOVA,
učiteljica v Krnicah.

Zahvaljujemo se vsem, ki so nam ob neizmerni tugi lajšali gorje s tolažbo in sočutjem. Iskrena zahvala preč. g. župniku iz Šebrelj za pogrebno spremstvo ter vsem, ki so prišli, da izkažejo pokojnici zadnjo čast. Posebno se zahvaljujemo g. šol. nadz. iz Tolmina, ki je prihitel s tovarišicami in tovariši pokojnice. Gospod vsem tisočkrat poplačaj!

Krnice, 25. oktobra 1930.

Zalujoči soprog in sorodniki.

moglega zopet ujeli, je moral za več let v ječo. Najbolj znana kazen v legiji je privezovanje. Včasih pa obsojenca zakopljejo do vratu v pesek. Ni čuda, če marsikateri pustolovec ne vzdrži v tej disciplini tujske legije vseh pet let.

Ker se je že preveč Nemcev vpisalo v tujsko legijo, so v Monakovem ustanovili poseben odbor, ki mladim neugnanecem brani v to četo. Toda čeprav se danes toliko piše o trpljenju vojakov v legiji, šteje vendar legija 14.000 mož, ki so razdeljeni v štiri polke. Želja po pustolovskem življenju in dobičku je pač močnejša kot vsak drugi pomislek.

Objave.

Potniški avto

Kobarid-Gorica in obratno odhaja od 23. t. m. iz Gorice eno uro prej, in sicer ob 16. uri in pol.

Goriško gledališče.

V dneh od 3. do 6. novembra bo v goriškem Verdijevem gledališču sloviti igralec Febo Mari s svojo igralsko družino vprizoril štiri dramske večere. Prvi večer, v ponedeljek 3. nov. bo šla čez oder Margerjeva trodejanka »Boheme«, drugi večer Šekspirjeva žaloigra »Romeo in Julija«, tretji Neumannova štridejanka »Domoljub« (Il Patriota) in četrti Tolstojeva štridejanka »Oče Sergij«. Režijo bo vodil znani režiser Srenkovski, ki je pripravil povsem novo inscenerijo.

Pisma izseljencev.

Pismo iz tujine.

Portes, Gard, Francija.

Te dni se je pripetila pri nas velika nesreča. Mi delamo namreč pri stavbnem podjetju v režiji nekega premoževnika. Rudnik je namreč pričel zidati kar celo vas novo vas, ker so hiše nad rovi začele pokati. Staro vas po polnoma podiramo. Pri podiranju je bilo zaposlenih 7 delavcev z vodjem. Opoldne med odmorom smo še vsi sedeli skupaj, uživajoč borno kosilce. Komaj smo šli zopet na delo, kar prileti nekdo s krikom »Na pomoč! Tekli smo tja, kjer so podirali, in ugledali, kako se je kar cela stena stare hiše zrušila in pokopala pet delavcev. Vsi so bili strašno razmesarjeni. Šele proti večeru smo jih lahko odkopali.

Med ponesrečenimi je tudi naš rojak Leopold Šušmel, star štiri in trideset let od Voglarjev pri Trnovem. Zapustil je ženo in dveletnega otroka.

Od ostalih žrtev je eden Francoz domačin. Ostali trije so pa Italijani iz Benečije. Eden od njih se je pravkar napravljaj domov po nevesto. Dva pa imata doma številno družino.

Pogreb nesrečnežev se je vršil 23. t. m. zjutraj. Bil je prav veličasten in pretresljiv. Dosti ljudstva je molilo za pokoj rajnih. Bodi jim lahka tuja zemlja! Staršem in sorodnikom izrekamo naše sožalje!

Obenem pošiljamo vsem v domovini vroče pozdrave: Plesničar Rafael, Ivan in Mohor; Volk Karol, Plesničar Stanislav, Plesničar Feliks in Cej Ludovik, vsi iz Trnovega pri Gorici.

Gospodarstvo.

Trg kmečkih pridelkov.

Trst, 28. okt.:

Sadje: grozdje 120 do 140, kostanj 60 do 120, jabolka 200 do 300, breskve 700.

Zelenjad: radič 200 do 350, cikorija 90 do 100, zelje 50, kislota 110, ohrovt (vrzote) 80, solata 100, endivija 80, solatica 180, jajčevac 200, cvetača 80, fižol v stročju 120 do 140, za luščenje 220, spinača 160, domača 300, blitva 80 do 100, paradižniki 140, paprika 160, korenje 60 do 80, redkev 70 do 80, kolerabce 80.

Krompir 40 do 60.

Gorica, 29. okt.:

Sadje: grozdje črno 140 do 160, belo 200, kostanj maron 120 do 130, objak 60 do 80, jabolka 140 do 220.

Zelenjad: vrzote 30 do 40, kapus 40, solata endivija 50 do 60, spinača 140, koče 200, cvetača 80 do 100, paradižniki 120 do 150, repa 15 do 20.

Krompir: gorski 38 do 40, okoliški 36, jajca 70 do 80, maslo 12.

Trta joče ali kdaj obrezuj trte.

Spomladi vidiš mnogo trt, kako jočejo: na prerezanem mestu poganjka izvira voda, ki kaplja na zemljo. Izkazalo se je, da jočejo le take trte, ki so obrezane pozno, komaj pod pomlad. V vodi, ki jo trte z »jokom« izločajo, je raztopljenih mnogo encimov (redilnih snovi) in radi tega trta oslabi. Zato pa je treba trte obrezovati prej in ne šele pod pomlad.

Ne smeš pa obrezovati trt prezgodaj, ko je na poganjkih še listje, zakaj dokler so na trti listi, še vedno kroži po trti življenjski sok, ki se polagoma umakne v steblo. Kdor bi takrat obrezoval trte, bi odstranil z odrezanim delom in listi vred tudi sokove in rastlina bi oslabela.

Zato obrezuj trte v zimskem poletku. Obrezovati začni dva tedna za

tem, ko so trte zgubile vse liste, z obrezovanjem pa končaj vsaj začetkom februarja.

Preberi krompir

in odstrani vse, kar je količkaj nagnjeno. Krompir naj leži na suhem. Prostor pobeli z apnenim mlekom, krompirjev kup pa potrosi z mešanico iz $\frac{3}{4}$ kg živega apna, $\frac{1}{8}$ žvepla v prahu in $\frac{1}{8}$ drvenega oglja. Tako potrošena ne napade gniloba.

Česnik

je mnogim priljubljena začimba k fižolu, solati itd. Je pa česnik tudi zdravilen. Deluje predvsem proti različnim glistam in črvom v črevesju, zmanjšuje zobne boli, vpliva ugodno na pretok krvi, itd. Zato se ne boj, če je hrani pridanega nekoliko česnika.

Če imaš močvirnato zemljišče

ali če ti voda dela škodo na zemljišču, prečisti sedaj vse odvodne jarke. V jeseni in v zimskem času pade največ dežja.

**Predno
kaj nakupite,
preglejte naše cene,
ki so zelo znižane.**

ALL' ECONOMIA FAMILIARE

Trst - Piazza Ponterosso N. 5

Madapolam	od L 1.75 naprej
Platno »Madonna«	od L 2.40 naprej
Platno za rjuhe	od L 3.30 naprej
Frštanj poševno tkan	od L 3.30 naprej
Frštanj v vseh barvah	od L 2.— naprej
Frštanj z dvojnimi licem	od L 3.90 naprej
Frštanj za halje	od L 1.50 naprej
Frštanj rdeč in plav	od L 2.50 naprej
Blago za površnike	od L 12.— naprej
»Rigadine« za perilo	od L 2.75 naprej
Blago za moške hlače	od L 3.50 naprej
Črtana flanela	od L 3.50 naprej
Otroške majice	od L 2.90 naprej
Volnena mušola v vseh barvah	od L 8.90 naprej

Bogata izbira volnenih in bombaževinastih majic, rut, nogavic, gobastih bombaževinastih — in lanenih brisač po zelo nizkih cenah. —

**ZA OBUVALO RABITE
SAMO ČISTILO**

LODIS,

**KI USNJE OHRANI, OMEČI
IN OSVETLI.**

Izdelek tvrdke „SIDOL COMPANY“ - Trst, via della Fonderia 3.

Umetna gnojila in vrt.

Vrt mora imeti rahlo zemljo, bogato na redilnih snoveh. Brez hlevskega gnoja ne moremo izhajati na vrtu, posebno ne pri težkih zemljah. Hlevski gnoj pa je treba raztrositi in podkopati že v jeseni, da čez zimo razpade in nudi mladim rastlinam takoj spomladi dovolj hrane.

Če pa hočemo imeti iz vrta velike pridelke, moramo pomagati tudi z umetnimi gnojili. V ta namen raztrosimo na 1 ar (100 m²) po 4 do 6 kg superfosfata, 2 do 4 kg kalijeve soli in po 4 do 6 kg žveplenokislega amonijaka. Imenovana umetna gnojila lahko premešamo, potem pa jih raztrosimo in podgrebemo par dni pred setvijo, oziroma saditvijo.

Prevoz sadja na velike razdalje.

V Evropo prevažajo meso iz Argentine in Avstralije v ledu, ki postaja zelo važen tudi za prevoz sadja. Jabolka iz Južne Afrike prihajajo v Evropo v hladilnih ladjah, kjer z ledom vzdržujejo vedno enako toploto. Danes rabijo hladilnice tudi za prevoz sadja po železnici, četudi ne rabijo posebnih hladilnih vagonov. Izkuštvonamreč pravi, da potrebuje sadje skoraj teden dni, da se povrne v prejšnje stanje, če smo ga hranili skozi 36 ur pri 1° C pod ničlo. Tako pripravljene breskve pridejo iz Italije v Berlin popolnoma sveže.

Nove postave.

UŽITKARJEVE PRAVICE IN OBVEZNOSTI.

Užitkar ima v prvi vrsti pravico rabiti stvar, ki mu je bila izročena, pritičejo mu pa tudi vsi naravni in civilni sadovi (n. pr. obresti, najemnina itd.). Ta pravica se razteza tudi na pritliklne. Zato ima n. pr. užitkar zemljišča pravico tudi do semen, kmetijskega orodja in živine, ki je namenjena za obdelovanje zemljišča. Njemu služijo tudi vse služnosti, čeprav jih je lastnik pridobil šele po ustanovitvi užitka. Istotako mu pritiče užitek od naplavljene zemlje.

Kaj pa z zakladom? Zaklad ni sad zemljišča, v katerem je zakopan, zato ne pritiče užitkarju. Pravico do polovice zaklada ima le, če ga je on sam našel.

Komu pritičejo viseči sadovi ob začetku in koncu užitka? Viseči sadovi, to je nepobrani sadovi, pritičejo, čeprav so že zreli, ob začetku užitka užitkarju, ko užitek preneha, pa lastniku. Ne v enem ne v drugem slučaju ne obstoji kaka pravica do odškodnine za delo in semena.

Kaj se pa zgodi, če proda lastnik viseče sadove, predno je užitek nastal ali če jih je prodal užitkar, predno je užitek prenehal? Vzemimo, da je lastnik prodal meseca januarja pridelke, ki naj se poberejo šele meseca junija

Gostilna „Alle CORRIERE“

(tik Caffè Fabbris)

v TRSTU — via Romagna št. 4.

Domača kuhinja, vipavsko in istrsko vino ter kraški teran. — Postajališče potniških avtomobilov in ljudi z dežele.

LASTNA ZALOGA VINA v Trstu Viale XX Sett. 94
Vljudno se priporoča

lastnik F. STRANCAR.

Prvovrstno surovo in kuhano laneno olje (firnež) mineralno olje za posnemalnike, šivalne stroje, slamoreznice, prašno olje, terpentin, lak, mizarški klej, stekleni papir, suhe barve, čopiče; klajno apno, orehove in lanene tropine nudi po najnižjih cenah

J. MUNIHU,
Sv. Lucija ob Soči.

Najvišje cene
plačujem

KOŽE

kun, zlatc, dihurjev, vider, jazbecov, vereric, divjih in domačih zajcev.

D. WINDSPACH - TRIESTE
Via Cesare Battisti 10/II, vrata 16. Telefon št. 68-81
Sprejemajo se pošiljatve po pošti.

Zobozdravniški
ambulatorij

TRST - - Via delle Sette Fontane 6.

Izvršuje točno vsako delo z zlatom in kavčukom. Našim ljudem z dežele poseben popust za potne stroške. Govori se slovenski. — Delo zajamčeno! — Odprto od 9.—13. in od 15.—19. Ob nedeljah od 10.—12.

Predno si kaj kupite za zimo Vas vabimo, da si ogledate našo veliko zalogo zimskega blaga: žameta, sukna, volnenih nogavic, rokavic, čepic itd., kjer dobite vse po zelo nizkih cenah.

F. FURLAN - AJDOVŠČINA

Najboljše blago!

Najnižje cene!

ŽELITE DOBRO KUPITI?

POTEM KUPUJTE PRI TORDRI

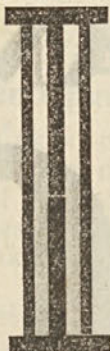
„AL CALMIERE“

TRIESTE — Ponte della Fabra, vogal via Carducci.

Bogata zaloga tkanin in izdelkov iz LASTNE KROJAČNICE.

NAJNOVEJŠI

DOHODI

**NAJVEČJA
IZBERA**

oblek, površnikov, dežnih plaščev, trench-coats, usnjenih jopičev i. t. d. **VELIKA ZALOGA** oblek, površnikov, trench-coats, dežnih plaščev, gumijastih ogrinjalk za mladeniče in otroke. — **PRILOŽNOSTNI NAKUP:** Gumijasti dežni plašči za moške po L. 47.50.

Obleke in površniki po meri po L. 250., 275., 300., i. t. d.

domačega in inozemskega blaga zadnje novosti.

! Zelo nizke cene !

in da je meseca maja odstopil tretji osebi užitek zemljišča. Kdo ima v tem primeru pravico do pridelkov? To pravico ima uživatelj in ne kupec. Kupec ima le nasproti lastniku pravico do odškodnine, pridelkov se pa ne more polastiti; prav isto velja tudi za slučaj, če je uživatelj prodal vse pridelke, predno je užitek prenehal. Tedaj ima pravico do vseh pridelkov lastnik in kupec sme zahtevati od užitarja le odškodnino.

Pravica do civilnih sadov.

Glede civilnih sadov (obresti, najemina itd.) določuje zakon, da pridobi uživatelj do njih pravico iz dneva v dan za dobo trajanja užitka. Vzemimo, da je užitek zemljišče izročeno v zakup od 1. maja 1930. dalje in da preneha užitek zaradi užitarjeve smrti dne 31. dec. 1930., zakupnik pa da je plačal zakupnino za celo leto vnaprej. V tem primeru morajo užitarjevi dediči povrniti lastniku zakupnino od štirih mesecev.

Uporabljive stvari.

Že v zadnjem članku smo omenili užitek na uporabljivih stvareh (n. pr. žito, vino, olje, denar) in smo rekli, da mora uživatelj dati svoto, ki je bila določena v cenitvi; če se pa ni napravila ob začetku užitka cenitev, mu je na izbiro, da vrne druge po kakovosti in količini enake stvari ali da plača mesto njih tekočo ceno, ki jo imajo te stvari ob času, ko užitek preneha. Kdo lahko zahteva, da se uporabljive stvari precenijo, predno začne užitek? Če izvira užitek iz pogodbe, mora biti dogovor o cenitvi zapisan v pogodbi, če pa izvira užitek iz darovanja ali oporoče, določi cenitev lahko darovatelj ali oporočnik. Če pa ne izhaja cenitvena obveznost ne iz pogodbe ne iz oporoče, določita lastnik in uživatelj cenitev lahko le sporazumno.

Če se tiče užitek stvari, ki se z rabo pokvarijo in obrabijo, kakor pohištva, perila itd., jih uživatelj lahko rabi le za namen, ki mu te stvari služijo in jih je dolžan vrniti le v stanju, v katerem se ob koncu užitka ravnokar nahajajo. Odškodnino za poškodbo mora uživatelj plačati le tedaj, če jih je zlobno ali z nemarnostjo pokvaril.

Užitek na drevesih in gozdovih.

Ako gre za užitek gozdov, je treba razlikovati med gozdovi z velikimi drevesi in nizkimi gozdovi. Gozda z velikimi drevesi uživatelj ne sme sekati. Pač pa lahko poseka velika debla, če rastejo posamič in raztreseno in če je v dotičnem kraju navada, da se taka drevesa v presledkih (perijodično) sečejo. Vedno pa sme uživatelj uporabiti debela drevesa, ki so se slučajno izkoreninila ali zlomila, za popravo, ki jih mora v smislu pogodbe izvršiti. V ta namen sme velika debla tudi posekati, toda prej mora lastnika opozoriti, da je dotična poprava potrebna.

Velika sadna drevesa pa pritičejo vedno užitarju, če so na naraven način propadla ali če so se slučajno izkoreninila ali razklala. Vendar mora

H. G. Aidinyan - sin

Tvrška ustanovljena l. 1881.

**Velika zaloga turških
in perzijskih preprog.**

Trst,

Piazza della Borsa 18, (palaca „Tergesteo“)

Telefon: 43-30.

Brzjavke: Aidinyan.

„Al buon mercato“

TRST — VIA ARCATA 16 — TRST.

Veliko skladišče moških in deških oblek, na novo založeno z največjo izbero: površnikov in sukenj v vseh modernih barvah.

Štajerske jope z navadnim in kožuhovinastim ovratnikom. Vedno nova izbira temnih, svetlih, pisanih flanelastih modernih hlač in posameznih črnih, plavih in pisanih jopičev. Velika zaloga delavskih oblek, hlač in jopičev.

Govorimo slovenski. Cene zelo ugodne.

Dott. GIUS. COMEL,

specialist za bolezni v

ušesih, nosu in grlu,

bivši operater na univ. klinikah prof. Neumanna in Hajeka na Dunaju in asistent prof. Brunettija v oddelku za nosne in ušesne bolezni v mestni bolnišnici v Benetkah. Sprejema od 9.-11. predp. in od 3.-4. pop. Gorica, Via Garibaldi 11 (prej Teatro)

KROJAČNICA

naslednikov **Pelegrina Levi-ja**

TRST — Corso Vitt. Eman. 31

Bogata izbira domačega in inozemskega blaga za moške in ženske. Velikanska zaloga nepremočljivih plaščev znamke „PIRELLI“.

Največja urarska delavnica v Trstu.

ALOJZIJ POVH,

TRST — Piazza Garibaldi
št. 2, 1. nadstropje.

Kupuje krone in zlato.

Trieste

via S. Nicolò
št. 12.

Tovarna:
Remscheid,
Nemčija.

TOVARNIŠKE CENE!!

Telefon

št. 41 - 28.

Zajamčeno
najboljša
kakovost.

Zajamčeno
najboljša
kakovost.

POTREBŠČINE

za kovače, mehanike in mizarje.

Trieste

via S. Nicolò
št. 12.

Tovarna:
Remscheid,
Nemčija.

**Pile
„Jenny“
so
najboljše!**

Odlikovana tovarna pil in rašp
Jenny Frères & Comp. S. A.
Audincourt - Francija

Zaloga za Julijsko Krajino:

Peller, Kahan & Comp.
družba z o. z.

Trieste, via S. Nicolò št. 12 - telefon št. 41-28.

**Pile
„Jenny“
so
najboljše!**

užitkar mesto teh dreves nasaditi druga. Užitkar sme v gozdu redno posekati kole, ki jih potrebuje za v nograde, katere uživa.

Če pa obsega užitek nizke gozdove (grmičevje, kole, rakle itd.), jih sme užitkar vedno sekati, toda le v presledkih, ki so v dotičnem kraju v navadi.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje št. 733: Ali je dovoljeno nastavljati pasti kunam, lisicam, jazbecem itd. brez dovoljenja? — **Odgovor:** Pasti sme nastavljati samo lastnik lova, oziroma njegov čuvaj. Vi lahko nastavite pasti samo v svojem ograjenem dvorišču, recimo pri svojem kurniku, izven dvorišča pa ne. Kdor nastavlja pasti za divjačino in nima dovoljenja, zapade kazni; navadno dobi dva dni zapora in mora plačati sodne stroške.

Vprašanje št. 734: Pisali ste o davku na kozo. Ali velja ta davek tudi za Trento in Sočo, kjer ne moremo rediti goveje živine? — **Odgovor:** Velja tudi za Vašo občino.

Vprašanje št. 735: Sem v inozemstvu in imam tukaj lastno motorno kolo. Ali bi moral plačati carino, če bi se hotel vrniti v Italijo z motornim kolesom? — **Odgovor:** Da, in sicer od vrednosti motornega kolesa. Carina lahko znaša tudi več kot 1000 lir.

Vprašanje št. 736: Ali dovoli bolniška blagajna tudi brezplačno popravo zob? — **Odgovor:** Stranka, ki je vpisana v bolniško blagajno, mora priti na zdravniški pregled k blagajni v glavno mesto dežele (v Gorico, v Trst, na Reko) in tam se določi, ako popravijo zobe za stonj ali vsaj po znižani ceni.

Vprašanje št. 737: Neznani fantje so postavili nekaterim dekletom na okna slamnate moše. Ali so taka dejanja kazniva? — **Odgovor:** Taka dejanja so kazniva, pa tudi grda in neumna. Pametni ter pošteni fantje tega ne delajo. Koliko trpljenja povzroči tako dejanje dekletu, ki ni ničesar zakrivilo!

Vprašanje št. 738: Lansko leto so mi ugodno rešili prošnjo za oproščenje davkov, ker imam 8 otrok. Ali moram prošnjo ponoviti vsako leto? — **Odgovor:** Prošnje Vam ni treba obnavljati. Oproščeni ste davka toliko časa, dokler ostane število mladoletnih otrok tako, kakor ga zakon zahteva. Vi ste bili brčkone oproščeni davkov radi tega, ker ste imeli 12 otrok, od katerih jih je še osem nepreskrbljenih. Ko Vam ostane le pet nepreskrbljenih (mladoletnih), ne boste več oproščeni. To boste morali javiti davkarji.

Vprašanje št. 739: Pri nas delajo elektrarno in so mi napravili na travniku občutno škodo. Pritožil sem se osebno, potem pismeno, pa nisem dobil odgovora. Kaj naj napravim, da pridem do odškodnine? — **Odgovor:** Brčkone je več posestnikov prizadetih zaradi omenjenega dela. Najprej naprosite županstvo, da napravi pri podjetju vse potrebne korake, da Vam plača odškodnino. Če bi posredovanje občine ne pomagalo ali če bi občina ne hotela posredovati, naj izročijo vsi prizadeti posestniki za devo odvetniku.

Vprašanje št. 740: V zavarovalnico proti nezgodam sem redno plačeval. Na delu sem si zlomil nogo in sem v bolnišnici že 6 tednov. Ali dobim od zavarovalnice plačano le bolnišnico ali mi pritiče tudi kakšna odškodnina? — **Odgovor:** Koliko zavarovalnine boste dobili, je odvisno od tega, kako velika je Vaša stalna poškodba.

Marija Accerboni - Trst,

Via Genova 21. ————— in via Mazzini 41,

Najboljši madapolam	L 1-75,
Platno Madonna	80 cm „ 2-40,
Platno Lavoratore	120 cm „ 3-30,
Platno Lavoratore	150 cm „ 4-30,
Črn saten	120 cm „ 3-80,
Gladek saten	130 cm „ 5-90,
Črn thibet	120 cm „ 2-95,
Volna mušola	99 cm „ 8-90,

Nogavice, maje, naramnice, spodveze, robci in odeje po najnižjih cenah v Trstu.

Odlikovani zobozdravniški ambulatorij
R. BREZIGAR
SPREJEMA
V GORICI

na Travniku št. 17/I (Piazza Vittoria)
poleg kinematografa.

Civilno inženirska pisarna
dr. ing. Gaberščik Oskar,
TOLMIN,

izvršuje vsa civilno inženirska dela in vsakovrstne projekte; napravi načrte in vse potrebno za priznanje vodnih pravic ter za žične vzpenjače; meri in parcelira zemljišča; izdeluje zemljiške skice za kupnoprodatne pogodbe; razne cenitve za privilegirana posejila itd.

Primarij
Dr. AUG. DE FIORI,
KABINET ROENTGEN
se je preselil
na Corso Vitt. Eman. št. 6. I. n.

NAJTRONEJŠE POHIŠTVO
IN ZAJAMČENO
PO NAJNIZJH CENAH

dobite v tovarni
G. BIECHER
TRST — Via dell'Istria 27.
Najbolj moderne sobe, kuhinje in jedilnice. Razpošiljamo po deželi.
Veliki popust!

V TRSTU, VIA RIBORGO 25,
podružnica Piazza Piccola 1 (za magistratom).
PODA TRGOVINA ČEVLJEV
(25) „CONCORRENZA CALZATURE“ (25)
(TEKMA ČEVLJEV),

Nekaj primerov našega

PRVENSTVA V ZNIŽANJU:

moški čevlji, zelo močni, šivani iz črne telečje kože lir 39.— par,
moški čevlji, nizki, zelo močni, šivani, iz rumene telečje kože lir 49.— par,
moški čevlji, težki, z lesenimi žebeljčki, iz črne kravje kože lir 44.— par,
ženski čevlji, črni, zelo močni, šivani, z usnjato peto lir 32.— par,
ženski čevlji, iz rumene telečje kože in svetlega ševro, z usnjato peto lir 45.— par,
ženski čevlji v najmodernejših barvah in veliki izbori, z usnjatimi in lesenimi petami po lir 29.—, 33.—, 35.— par.

Razven tega imamo v zalogi veliko izbero čevljev za otroke po cenah, ki pobijajo vsako konkurenco.

ZDRAVNICA

dr. VILMA DOMINCO,

sprejema

od 10. - 12. in 15. - 16. ure

GORICA,

ulica Corso Vittorio Emanuele III. številka 59.
Posebnost: zdravljenje z ultravijoletnimi žarki.

POSNEMALNIKI

CENE:

za 65 litrov na uro 410.— L.

za 120 litrov na uro 510.— L.

JUST UŠAJ,

Gorica,

Piazza della Vittoria 4.

SO NAJBOLJŠI IN KLJUB
TEMU NAJCENEJŠI

ZLATARNA.

F. BUDA,

Trst,

Corso Garibaldi 35.
in via Roma 16.
NAKUPOVANJE IN IZMENE.
ZELO POŠTENE CENE.

ZDRAVNIK

dr. G. GREGORIG

za notranje bolezni

sprejema vsak dan

od 10. - 12. in od 3. - 4. ure

V GORICI, Viale XXIV. Magg. (prej via
Tre Re) št. 9. v pritličju.

Vprašanje št. 741: Moj oče je bil dolžan mesarju 100 kron in nekaj lir, skupaj za 200 lir. Že pred 6 leti sem prevzel očetovo premoženje in oče mi ni nič omenil o dotičnem dolgu. Sedaj me mesar toži. Ali sem dolžan plačati? Ali ni pravica do tožbe že zastarela? — *Odgovor:* S tožbo ne more mesar izterjati omenjenega dolga, ke je pravica do tožbe že zastarala, če niste dolga priznali ali če niste dali kaj na račun dolga. Pač pa je Vaša vestna dolžnost, da dolg plačate, če veste, da obstoji in ga oče ni plačal.

Vprašanje št. 742: Kdo mora plačati užitnino, če kupim od sosedo vino, ker nimam lastne kleti in tudi ne primerne posode? Užitninski uradnik pravi, da mora plačati sosed, drugi pa pravijo, da moram plačati jaz. — *Odgovor:* Če proda kmet vino v svoji občini neposredno konsumentu, mora on (kmet) plačati užitnino, preden izroči kupcu vino. Če pa proda kmet vino izven svoje občine, mora kupec plačati užitnino pri občini, v katero vino vpelje. Prosto užitnine je le vino, ki ga vinorejec uporabi zase in za svojo družino v kraju, v katerem je vino pridelal. To pravico imata seveda lastnik in tudi najemnik vinograda.

Vprašanje št. 743: Kdaj bo otvorjena gozdarska šola v Tolminu, koliko letna bo in za kakšne poklice bo vzgajala dijake? — *Odgovor:* Šola bo otvorjena najbrže v jeseni l. 1931. Na ostala vprašanja ne moremo odgovoriti, ker še ni izšel pravilnik šole.

Vprašanje št. 744: Poginil mi je prešič, ki je bil vreden nad 1000 lir. Ali bi dobil kakšno odškodnino in od kod? — *Odgovor:* Ne poznamo nobenega zakona, ki bi predvideval odškodnino v takih slučajih.

Vprašanje št. 745: Svetujte mi dobro sredstvo proti izpadanju in za pospeševanje rasti las? Imam komaj 18 let, a se mi lasje že belijo. Kaj naj napravim? — *Odgovor:* Izpadanje in pobelitev las ima različne vzroke, katerih ni mogoče odpraviti z različnimi zunanjimi mazili. Rast las zavisi od krvi in zato lahko dobite pravi nasvet le od zdravnika specialista.

Vprašanje št. 746: Kje dobim zelje »špajko«, italijanski »Tè di Valeriana«? Kako se imenuje »špajka« v slovenskem jeziku? — *Odgovor:* Beseda »špajka« je keltskega izvora in v slovenščini nimamo druge besede za to rastlino, ki se imenuje nemški »gebräuchlicher Baldrian«, latinski »valeriana officinalis«, italijanski pa »valeriana«. Špajka raste po močvirnatih travnikih in najbrže tudi v Vaši bližini (Kobariško blato). Zdravilne so korenine. Špajkin čaj (Tè di Valeriana) prodajajo vse večje mirodilnice in lekarne.

Vprašanje št. 747: Mlad fant je navidezno zdrav, močan in lep, a ima neke vrste bolezen sv. Valentina (padavico). Zdravili smo ga po knjigi »Zel in plevel«, a se zdi, da je bolezen vedno hujša. Zdravnik je rekel, da bo bolezen sama prešla. Fant se ne valja po tleh, ampak ga le stresa, obraz se mu spači in postane rdeč. Kako naj ga zdravim? — *Odgovor:* Po opisu bolezenskih znakov ima Vaš fant najbrže bolezen, kateri znanstveno pravimo »epilepsija«, po domače božjast. Zdravljenje te resne bolezni je zelo težavno in more biti uspešno le pod zdravnikovim nadzorstvom. Ni dovolj, da zdravnik fanta le enkrat pogleda.

Vprašanje št. 748: Ali se smejo v Bači loviti ribe tudi z mrežo (sakom)? Na koliko načinov sploh smem loviti ribe? — *Odgovor:* V Bači se po obstoječih predpisih smejo loviti ribe le s trnkom. Kakšno vabo obesite na trnek, je postransko.

CENTRALNA POSJOJILNICA,

reg. zadr. z omejeno zavezo

U GORICI,

CORSO VERDI št. 32 (I. nadstropje).

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 4 $\frac{1}{4}$ % čisto, večje oziroma vezane vloge po dogovoru. Davek plača posojilnica sama. Posojila daje na vključbo po 6 $\frac{1}{2}$ %, na menice po 6 $\frac{3}{4}$ %. Od vseh posojil se zahteva plačilo davka in primernega upravnega prispevka. Prosilci za posojila naj se obrnejo direktno na urad posojilnice, kjer dobe brezplačno potrebne informacije.

Uradne ure: vsak dan razen nedelj in praznikov od 8.—12. Popoldne od 3.—5. ure. Ob sobotah popoldne je urad zaprt.

ZDRAVNIK

dr. L. SIMONITI,
bivši asistent za notranje bolezni,
sprejema usak dan v **Gorici,**

PIAZZA VITTORIA (na Travniku) št. 6/II.

(nasproti lekarne Cristofoletti.)

od 9. - 12. in 3. - 4.

Ob sredah po četrti uri na lastnem domu v
Biljani v Brdih

TOLMIN
Zdravnik - kirurg - zobni zdravnik
dr. P. Ugo Netzbandt,
izvežban na klinikah na Dunaju in v Monakovem
(na Bavarskem)
sprejema
v Tolminu vsako soboto in nedeljo
(pri drju Bussiju),
v Gorici druge dneve v tednu (via Dante 10).

PRI TVRDKI

CAVALIERO,

TRST,

CORSO GARIBALDI 5,

DOBITE VELIKO IZBERO

IZGOTOVLJENIH OBLEK,

površnikov - trenchcoatsov, herberrysov, dežnih plaščev, sukenj

plavih, črnih in pisanih po zelo NIZKIH CENAH.

MOŠKO BLAGO

iz domačih in inozemskih tvornic.

LASTNA KROJAČNICA

na Corsu Garibaldi 4/I

Govorimo slovenski!

Cene nizke!

Tvrška Teod. Hribar - Gorica,

CORSO G. VERDI št. 32,

priporoča svojim starim odjemalcem domače in inozemsko blago vseh vrst, posebno veliko izbero črnega sukna za čast. duhovščino in platno znanih tovarn Regenhart & Raymann za cerkvene prte.

Perilo za neveste od najnavadnejših do najfinejših vrst in vse potrebno za njihovo popolno opremo.

BLAGO SOLIDNO.

CENE ZMERNE.

Ne kupna cena, marveč vzdrževalni stroški in trajnost narede posnemalnik cenenege ali dragega. Dolgo trajajo brez popravil samo pristni posnemalniki in pinje

„DIABOLO“.

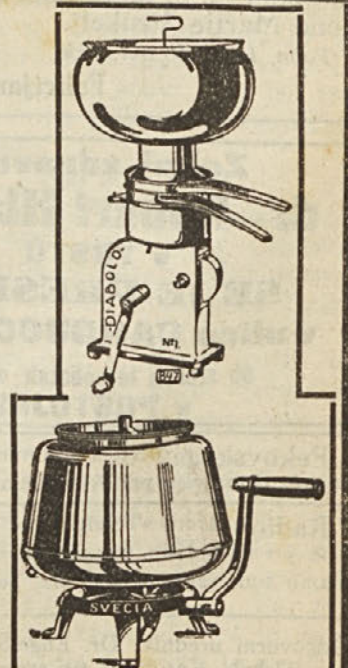
KMETJE!

Ne izbirajte, kar je poceni, marveč, kar je dobro!!!

Za pojasnila se obrnite na

Vittorio Jonson — GORICA,

Via Contavalle 4-II. (Casella 25).

Valuta — tuji denar.

Dne 29. oktobra si dal ali dgbil za:	
1 dolar	19.08 lir
1 angl. funt	92.82 lir
100 dinarjev	33.88 lir
100 šilingov (avstr.)	269.60 lir
100 čeških kron	56.68 lir
100 nemških mark	455.20 lir
100 švic. frankov	370.75 lir
100 franc. frankov	74.96 lir
100 belga	266.35 lir
Beneške obveznice	76.75 lir
»Consolidato«	81.05 lir

Loterijske številke

dne 25. novembra 1930.

Bari	76	16	82	29	68
Florenca	15	41	2	39	6
Milan	82	62	70	90	43
Neapelj	21	81	84	20	67
Palermo	40	1	35	33	20
Rim	77	15	38	84	79
Turin	57	35	64	67	73
Benetke	86	65	23	52	21

Semnji v prihodnjem tednu.

Nedelja, 2. nov.: Osp, Herpelje.
Ponedeljek, 3. nov.: Cerkno, Sežana.
Torek, 4. nov.: Pazin.
Sreda, 5. nov.: Sv. Križ na Vipavskem.
Petek, 7. nov.: Krmin.

TOLMIN.

Preizkušeni
zobni zdravnik
ROBERT BERKA
SPREJEMA
kot doslej
vsako rodelje pri
drju Serjunu v Tolminu,
ostale dni pa
v GORICI, Corso Verdi 36.

IZJAVA.

Podpisani Felicijan Štrukelj iz Tolm. Loma 92. izjavljam, da nisem plačnik dolgov, ki jih napravi druž. Bremec iz Loma 92. in ne plačnik dolgov moje žene Marije Štrukelj.

Tolm. Lom, 29. okt. 1930.

Felicijan Štrukelj.

Zobni zdravnik
dr. Robert Hlavaty
v TRSTU
SE JE PRESELIL
v ulico CARDUCCI 10/II.
Ob sredah in sobotah ordinira
v POSTOJNI

Pekovskega učenca sprejme takoj pekarna Ječič, Dobravlje pri Ajdovščini.

Radioaparate »Telefunken« ter druge vseh vrst po najboljših pogojih in cenah. Sprejemo tudi rabljene aparate. Sežana 30.

Odgovorni urednik: Dr. Engelbert Besednjak.
Tiskala Katoliška tiskarna v Gorici
Riva Piazzutte št. 18.

Mali oglasi.

Vsaka beseda stane 50 stot., debelo tiskana 1 liro, najmanj 5 lir. — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo. Če je navedeno posebno geslo, pošljite ponudbe ali odgovore v zaprtom ovitku, na katerem je navedeno geslo.

Edini pooblaščenec za nabiranje oglasov za naš list v tržaški občini, starih pokrajinah Italije in v Jugoslaviji je Pubblicità G. Cehovin, Trst, viale XX Settembre 65, tel. 83—34.

Čreva: če rabiš čreva za klobasice, salame itd., obrni se na »Industria budella«, Gorica, via del Macello šte. 46, kjer dobiš zajamčeno blago.

Vsakovrstni darovi za birmo po nizkih cenah. Kupujemo rabljeno zlato in srebro po najboljši ceni. »Moderna zlatarna«, Corso Verdi 13, Gorica, (nasproti novega zelenjadnega trga).

Zaga Villat, Gorica, Campagnuzza, kupuje vsakovrstne hlode, drva in gozdove.

Zdravilne posebnosti. Lekarna G. Castellano, last F. Bolaffio, Trst, via Belli, vogal via del' Istria 7, tel. 64—85.

Dospela so mi iz Holandije čebule hijacint, tulipanov in frezij: Just Ušaj — Gorica.

Ivan Kacin, tovarna orgel, Gorica, Piazza Tommaseo 29. Najstarejša in najbolj zanesljiva trdka, kjer dobite harmonije že za 700.— lir, prvovrstne pianine za 3500.— lir, ventilatorje za orgle za 2500.— lir. — Zahtevajte cenik!

Krma po ceni: ajdo za krmo prodaja trdka »Vinoagraria«, Gorica, Piazza della Vittoria 4 (Travnik).

Pohišstvo nudi širom naše dežele znana industrija pohišstva Stefan Gomišček, Solkan 280. Tu je velika izbira oprave iz trdega lesa po najnižjih cenah. Ne zamudite prilike!

Idrija: urar in zlatar F. Keber sprejema vsakovrstna popravila; razven tega ima bogato zalogo švicaskih ur pristne znamke »Omega«, »Langines«, »Zenith«, lepih poročnih prstanov in raznovrstnih daril, vse po močno znižanih cenah.

Pozor novoporočencil! Na prodaj imam 2 spalni sobi iz topolovega lesa, s polnimi vrati; delo zajamčeno, cena po dogovoru. — Ivan Filipič, mizar — Dutovlje 69.

Zemljišče s hišami in 50 njiv zemlje se skupno ali posamezno proda. — Naslov je pri upravi.

Prodaj hišo na prometnem kraju, pravnomočno za vsako obrt. Ajdovščina šte. 27. — Joahim Samec.

Priletan vdovec, kmet, s štirimi otroci, se želi seznaniti z dekletom ali vdovo od 35 do 40 let staro in s primerno doto. Pošljite ponudbe na upravo »Novega lista« pod geslom »Vdovec«.

Idrija: na prodaj je za takojšnje plačilo posestvo pok. Ivana Praprotnika, ključavničarja, ki obstoji iz dveh hiš in delavnice. Posajnila daje Franc Kos, hran. upok. urad. — Idrija 473.

Trgovski pomočnik s sedemletno prakso in znanjem jezikov išče službe tudi na deželi. Rudolf Bačar, Nabrežina 141.

Gnjati (pršute) s slanino kupi v vsaki množini po najvišji ceni L. Komel, Gorica, trg sv. Antona 5. Dospela so mi pristne kranjske klobase.

Proti zastaranemu revmatizmu, trganju po udih, bolečinam v križu in plečah služi preizkušeno mazilo: »Menthosalyt«. Velika tuba stane 8 lir. Cibejeva lekarna v Trstu, Piazza S. Francesco (blizu nove sodnijske palače).

Nagrada 500 lir: Izginila sta dva konja. Eden siv z lisko na čelu in belo desno zadnjo nogo nad kopitom; visok 150 cm. Drugi fuks, rjav, visok 140 cm. Kdor ve za konje, tudi posamezne, naj sporoči na naslov: Rolih, Semon St. 19, Villa del Nevoso, Carnaro.

RUDOLF KOLL,

zobozdravniški atelje,
ustanovljen l. 1892.

odlikovan z najvišjimi odlikovanji iz Londona, Pariza, Dunaja, Gorice, Vidma in St.

Louisa, sprejema v **GORICI,**

via Arcivescovado 1, vsak dan od 9.—12. in od 14.—17.,

v **KOBARIDU**

(pri gostilni Miklavič)

pa od 4.—12. novembra.

ZALOGA
MOŠKIH
OBLEK

„Alle Grandi Fabbriche“,
TRIESTE - Corso Garibaldi 10, telef. 79-35,

Suknje, suknje, Raglan, površniki, dežni plašči. Trench-Coats, Berbery.

Obleke, za izprehod, črne in plave,

Vsakovrstni posamezni jopiči in hlače za moške in mladeniče.

Oblekce, površniki in sukničice za šolarje. - Vedno veliki dohodi in vse po prav nizkih cenah.

Imamo tudi

prvovrstno krojačnico,

kjer izgotavljamo na željo obleke po meri, z zajamčeno brezhibnostjo. Zato nudimo

bogato izbero sukna, Double-face, in blaga fantazija.

N. B. — Blago, ki se vam ne dopade, zamenjamo in event. vrnemo denar.